

A : پاسخ نامه(کلید) آزمون 4 مرداد 1398 گروه یازدهم ریاضی دفترچه

1	□ □ □ □	51	□ □ □	101	□ □ □ □	151	□ □ □ □
2	□ □ □ □	52	□ □ □ □	102	□ □ □ □	152	□ □ □ □
3	□ □ □ □	53	□ □ □ □	103	□ □ □ □	153	□ □ □ □
4	□ □ □	54	□ □ □ □	104	□ □ □ □	154	□ □ □ □
5	□ □ □ □	55	□ □ □ □	105	□ □ □ □	155	□ □ □ □
6	□ □ □ □	56	□ □ □ □	106	□ □ □ □	156	□ □ □ □
7	□ □ □ □	57	□ □ □ □	107	□ □ □ □	157	□ □ □ □
8	□ □ □ □	58	□ □ □ □	108	□ □ □ □	158	□ □ □ □
9	□ □ □ □	59	□ □ □ □	109	□ □ □ □	159	□ □ □ □
10	□ □ □ □	60	□ □ □ □	110	□ □ □ □	160	□ □ □ □
11	□ □ □ □	61	□ □ □ □	111	□ □ □ □	161	□ □ □ □
12	□ □ □ □	62	□ □ □ □	112	□ □ □ □	162	□ □ □ □
13	□ □ □ □	63	□ □ □ □	113	□ □ □ □	163	□ □ □ □
14	□ □ □ □	64	□ □ □ □	114	□ □ □ □	164	□ □ □ □
15	□ □ □ □	65	□ □ □ □	115	□ □ □ □	165	□ □ □ □
16	□ □ □ □	66	□ □ □ □	116	□ □ □ □	166	□ □ □ □
17	□ □ □ □	67	□ □ □ □	117	□ □ □ □	167	□ □ □ □
18	□ □ □ □	68	□ □ □ □	118	□ □ □ □	168	□ □ □ □
19	□ □ □ □	69	□ □ □ □	119	□ □ □ □	169	□ □ □ □
20	□ □ □ □	70	□ □ □ □	120	□ □ □ □	170	□ □ □ □
21	□ □ □ □	71	□ □ □ □	121	□ □ □ □	171	□ □ □ □
22	□ □ □ □	72	□ □ □ □	122	□ □ □ □	172	□ □ □ □
23	□ □ □ □	73	□ □ □ □	123	□ □ □ □	173	□ □ □ □
24	□ □ □ □	74	□ □ □ □	124	□ □ □ □	174	□ □ □ □
25	□ □ □ □	75	□ □ □ □	125	□ □ □ □	175	□ □ □ □
26	□ □ □ □	76	□ □ □ □	126	□ □ □ □	176	□ □ □ □
27	□ □ □ □	77	□ □ □ □	127	□ □ □ □	177	□ □ □ □
28	□ □ □ □	78	□ □ □ □	128	□ □ □ □	178	□ □ □ □
29	□ □ □ □	79	□ □ □ □	129	□ □ □ □	179	□ □ □ □
30	□ □ □ □	80	□ □ □ □	130	□ □ □ □	180	□ □ □ □
31	□ □ □ □	81	□ □ □ □	131	□ □ □ □		
32	□ □ □ □	82	□ □ □ □	132	□ □ □ □		
33	□ □ □ □	83	□ □ □ □	133	□ □ □ □		
34	□ □ □ □	84	□ □ □ □	134	□ □ □ □		
35	□ □ □ □	85	□ □ □ □	135	□ □ □ □		
36	□ □ □ □	86	□ □ □ □	136	□ □ □ □		

37	87	137
38	88	138
39	89	139
40	90	140
41	91	141
42	92	142
43	93	143
44	94	144
45	95	145
46	96	146
47	97	147
48	98	148
49	99	149
50	100	150

پدیده آورندگان آزمون ۶ مرداد ۹۸

سال یازدهم ریاضی

طراحان

نام درس	نام طراحان
فارسی و نگارش (۱)	افسانه احمدی- محسن اصغری- کاظم کاظمی- اعظم نوری نیا
عربی زبان قرآن (۱)	بهزاد جهانبخش- محمد جهانبین- خالد مشیرپناهی
زبان انگلیسی (۱)	عبدالرشید شفیعی- عباس شفیعی ثابت- روزبه شهلاei مقدم- سیده عرب- جواد مؤمنی
ریاضی (۱) و حسابان (۱)	محمدمصطفی ابراهیمی- صالح ارشاد- مهرداد اسپیدکار- امیرحسین افشار- علی بهرمندپور- فرزانه پورعلیرضا- سیدعادل حسینی- امیرهوشنج خمسه- علی شهرابی- عزیزالله علی اصغری- سیدرسروش کریمی مذاخی- رسول محسنی مش- سینا محمدپور- مهسا محمودزادگان رحیم منشاق نظم- محمد پوراحمدی- سروش موئینی- محسن محمدکرمی- امید غلامی- علی بهرمندپور- علیرضا نصرالهی- یاسین سپهر- میباشی- نوید مجیدی- فرشاد فرامرزی- حامد یحیی اوغلی- سامان اسپهمر- محمد خندان- سارا خسروی- امیرهوشنج خمسه- رضا عباسی اصل- امیرحسین ابومحبوب- محمدعلی نادرپور
هندسه (۱) و (۲)	خسرو ارغوانی فرد- مصصومه افضلی- اسماعیل امارم- مهدی برات- ابراهیم بهادری- امین بیاتبارونی- حامد چوقادی- اسماعیل حدادی- میثم دشتیان- فرشید رسولی- حمید زرین کفش- مسعود زمانی- کاظم شاهملکی- بهروز غفاری- غلامرضا محبی- احسان محمدی- امیر محمودی ازرابی- مهرداد مردانی- سیدعلی میرنژادی- سیدامیر نیکوبی نهالی
شیمی (۱) و (۲)	سasan اسماعیل پور- بیژن باغبانزاده- حامد پویان نظر- جهان پناه حاتمی- موسی خیاطعلیمحمدی- پرهام رحمانی- حامد رواز- مسعود روستایی- رسول عابدینی زواره- محمد عظیمیان زواره- محمد فلاحت زاد- میلاد کرمی- مهدی محمدی- علی مؤیدی- امین نوروزی- سیدرجیم هاشمی دهکردی

گزینشگران، مسئولین درس و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	گروه ویراستاری	مسئول درس مستندسازی
فارسی و نگارش (۱)	اعظم نوری نیا	اعظم نوری نیا	الهام محمدی	الناز معتمدی
عربی زبان قرآن (۱)	میلاد نقشی	میلاد نقشی	درویشعلی ابراهیمی- مریم آقایاری	لیلا ایزدی
زبان انگلیسی (۱)	محمدثه مرآتی	محمدثه مرآتی	آناهیتا اصغری- فریبا توکلی	فاطمه فلاحت پیشه
ریاضی (۱) و حسابان (۱)	علی شهرابی	ایمان چینی فروشنان	سیدرسروش کریمی مذاخی- سیدعادل حسینی	حمدیرضا رحیم خانلو
هندسه (۱) و (۲)	امیرحسین ابومحبوب	سینا محمدپور	زهره رامشینی- سیدرسروش کریمی مذاخی-	فرزانه خاکپاش
فیزیک (۱) و (۲)	معصومه افضلی	ایمان چینی فروشنان	حیدر زرین کفش- بابک اسلامی	آتنه اسفندیاری
شیمی (۱) و (۲)	ایمان حسین نژاد	ایمان حسین نژاد	محبوبه بیک محمدی- میلاد کرمی-	الهه شهیازی- سمیه اسکندری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	مسئولین دفترچه	مسئول دفترچه	مسئولین دفترچه
مدرس	مدرس	مدرس	مدرس
مستندسازی و مطابقت با مصوبات			مسئول دفترچه: الهه شهیازی
حروفنگاری و صفحه‌آرایی			فرزانه فتح‌الله‌زاده
ناظرات چاپ			علیرضا سعدآبادی

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

(احسانه احمدی)

-۶

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: سرمایه شجاعت فقر و تنگدستی است؛ شیری که سیر باشد، از آدمی می‌گریزد.

گزینهٔ «۲»: آن که بالش او از خشت و فرش او از حصیر باشد، نقش مراد عالم در خانه‌اش موج می‌زند.

گزینهٔ «۳»: نمی‌توان دیوانه مشربان را عاقل گفت (خواند).

(فارسی (ا)- زبان فارسی - صفحه ۱۵)

(احسانه احمدی)

-۷

درد دلت را پنهان کنی ... ، بهتر از آن [است] که حال زار خود را پیش روی دشمن نشان دهی.

(فارسی (ا)- زبان فارسی - صفحه ۱۹)

(ممتن اصفری)

-۸

مفهوم مشترک عبارت صورت سوال و بیت گزینهٔ «۳» پرهیز از تظاهر و ریاکاری و دوروبی است.

(فارسی (ا)- مفهوم- صفحه ۱۸)

(ممتن اصفری)

-۹

مفهوم «نایابداری روزگار و گذرا بودن غم و شادی در جهان» به طور مشترک در ایيات گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» مطرح شده است.

(فارسی (ا)- مفهوم- صفحه ۳۴)

(کاظم کاظمی)

-۱۰

مفهوم بیت گزینهٔ «۳»: تأکید بر قناعت

مفهوم مشترک سایر ایيات: خودشیفتگی و خودستایی شاعر

(فارسی (ا)- مفهوم- ترکیبی)

(کاظم کاظمی)

-۱

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: یله؛ رها، آزاد؛ پله دادن؛ تکیه دادن

گزینهٔ «۳»: مستغنى؛ بى نياز

گزینهٔ «۴»: رزاق؛ روزى دهنده

(فارسی (ا)- لغت- ترکیبی)

-۲

(ممتن اصفری)

غلط املایی و شکل درست آن:

تواند خواست ← تواند خاست (می‌تواند برخیزد)

(فارسی (ا)- املاء- صفحه ۳۲)

-۳

(اعظم نوری نیما)

در بیت این گزینه، «چو» ادات تشبيه نیست و به معنای «هنگامی که» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۲»: زنخدان (مشبه) به چاه (مشبه به) تشبيه شده است.

گزینهٔ «۳»: زلف (مشبه) به شام (مشبه به) تشبيه شده است.

گزینهٔ «۴»: من (مشبه محوظ) به ذره (مشبه به) تشبيه شده است.

(فارسی (ا)- آرایه‌های ادبی- صفحه ۳۴)

-۴

(اعظم نوری نیما)

الف) سیل غم: اضافهٔ تشبيه‌ی

ب) شعر تر شیرین: حس‌آمیزی دارد.

ج) «سر» مجاز از «قصد و تصمیم» است.

(فارسی (ا)- آرایه‌های ادبی- ترکیبی)

-۵

(احسانه احمدی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: سر، چشم؛ مجاز از تن، وجود / دل برگرفتن؛ کنایه از بی‌اعتنایی / سرو چشم، دل و جان؛ مراتعات نظری

گزینهٔ «۲»: سر؛ مجاز از قصد / از دست رفتن؛ کنایه از نابود شدن - کسی را به پای درافکندن؛ کنایه از تحقیر کردن / سر، دست، پای؛ مراتعات نظری

گزینهٔ «۳»: شهر؛ مجاز از مردم شهر / سوخته؛ کنایه از رنج کشیده / سوخته و آتش / غرقه و دریا؛ مراتعات نظری

(فارسی (ا)- آرایه‌های ادبی- ترکیبی)

(قالر مشیرپناهی)

-۱۵

سوال آیه مناسب از نظر معنایی با عبارت «هفت (چیز) است که اجرشان بعد از مرگ برای بنده (انسان) جاری است». راهی خواهد که با آیه داده شده در گزینه «۴» که می فرماید: «هر چه از خیر برای خودتان پیش فرستید، آن را نزد خداوند می بایبد». تناسب معنایی دارد.

ترجمه آیات سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «هر کس یک کار خوب بیاورد، ده برابر آن برای او است (پاداش می گیرد)».

گزینه «۲»: «پروردگار ما در دنیا و در آخرت به ما نیکی عطا کن!»

گزینه «۳»: «(آنان) به ما ستم نکردند، بلکه به خودشان ستم می کردند.»

(مفهوم)

(محمد بیان بین)

-۱۶

بررسی سایر گزینه ها:

در گزینه «۱»: اعداد «خمس و ربع» مضافند، در گزینه «۲» عدد «مائی» مضاف است و چون متنی است تنوش حذف شده است و در گزینه «۳» عدد «عشر» مضاف است.

نکته: معدود اعداد (۳ - ۱۰) مضاف هستند.

(ترکیب اضافی)

(بهزاد بیان بین)

-۱۷

در گزینه «۱»: «معدود عدد ده باید به صورت جمع بیاید.» بنابراین «عشرة سیّاح» صحیح است.

(عدر)

(محمد بیان بین)

-۱۸

فاطمه ۱۵ ساله است و برادرش حسین ۱۸ ساله که بعد از چهار سال فاطمه ۱۹ ساله است و برادرش ۲۲ ساله، لذا مجموع سن آن دو، برابر با ۴۱ سال است.

(عدر)

(بهزاد بیان بین)

-۱۹

در گزینه «۲»، «أحد عشر» عدد اصلی و «الأولى» عدد ترتیبی هستند.

بررسی سایر گزینه ها:

در گزینه «۱»: «مئّة و واحد» هر دو از اعداد اصلی و در گزینه «۳»: «الخامس» عدد ترتیبی و در گزینه «۴»: «ثلاثين و واحدة» هر دو از اعداد اصلی می باشند.

(عدر)

(محمد بیان بین)

-۲۰

صفتهاي «مشهور، المنصور و المنصب» همگي بر وزن «معنى» اند ولی «شهير» بر وزن «فعيل» است!

(قواعد اسم)

عربی زبان قرآن (۱)

(قالر مشیرپناهی)

-۱۱

ترجمه کلمات مهم: «دانماً»: همیشه، همواره / «الفقر الكثیر»: فقر زیاد / «اللوع الشديد»: درد شدید / «تمسك»: نگه می داریم / «أيدي»: دستها

بررسی گزینه های نادرست:

گزینه «۱»: «نگه می داشتیم» (فعل «تُمسِكَ» مضارع است و نباید «ماضی استمراری» ترجمه شود.)

گزینه «۳»: «در زندگی» (ضمیر «نا» ترجمه نشده است و «در زندگی خود» صحیح است).

گزینه «۴»: «دست خوبیش» («أيدي» جمع است و «دستان» درست است.)

(ترکیمه)

(قالر مشیرپناهی)

-۱۲

بررسی گزینه های نادرست:

گزینه «۱»: «مئّة و عشرون»: یعنی «صد و بیست» که به اشتباهی «بیست درصد» ترجمه شده است، «عشرون بالمائة» یعنی: بیست درصد.

گزینه «۳»: «تسعة أجزاء»: یعنی «نّه جزء» که به اشتباه «نهمین جزء» ترجمه شده است. از ده جزء عبادت هم غلط است.

گزینه «۴»: «الرابع»: یک عدد ترتیبی است و به معنی: «طبقه چهارم» صحیح است. ترجمه درست عبارت: «همسایگان ما در طبقه چهارم از این ساختمان سکونت دارند.»

(ترکیمه)

(قالر مشیرپناهی)

-۱۳

در گزینه «۴» «الفصل الأول» به معنای «فصل نخست (اول)» است و ترجمه شدن آن به صورت «أولین فصل» نادرست است.

کلمات مهم سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «تَخَصُّصٌ»: اختصاص دارد / «الجِصْنَةُ الثالثةُ»: زنگ سوم / «تعليم»: آموزش، یاددهی

گزینه «۲»: «والدي»: پدرم / «مضياف»: مهمان نواز / «ضيوف»: مهمان ها (جمع «ضييف»)

گزینه «۳»: «سيّائي»: خواهد آمد / «دار»: خانه / «اليوم التالیث»: روز سوم / «منْ هذا الأسبوع»: از این هفته

(ترکیمه)

(محمد بیان بین)

-۱۴

در گزینه «۲» می پرسد: چرا در سال گذشته به بغداد مسافرت کردیم؟ ولی پاسخ می دهد: از فرودگاه بین المللی مشهد مسافرت کردیم.

(هوار)

در علت قتل سنمّار دو روایت هست؛ نخست این‌که: کاخی زیباتر یا نظریer آن برای شخص دیگری نسازد. و دوم این‌که: در دیواری از ساختمان، آجری وجود دارد که برداشتن آن باعث ویرانی تمام کاخ می‌شود و پادشاه قصد پنهان شدن این راز را داشت. پس چنان‌چه پادشاه خوبی، بدی باشد عرب می‌گوید: «جزء سنمّار، پادشاه سنمّار!»

(کتاب آبی)

-۲۶

سنمّار پادشاه را از بالای قصر انداخت (خطا).
تشریح گزینه‌های دیگر:

: مردم انتظار چنین رفتاری را با سنمّار نداشتند!
: هر کس به شخصی نیکی کند انتظار نیکی دارد!

گزینه «۴»: مهندس کار ممتوّعی انجام نداده است!

(درک مطلب)

(کتاب آبی)

-۲۷

به موجب روایت دوم...: فقط سنمّار و پادشاه راز را می‌دانستند!
تشریح گزینه‌های دیگر:
: مهندس کاخ را به دقت نساخت!
: پادشاه از وجود آجری ویژه در ساختمان آگاه نبود!

گزینه «۴»: سنمّار خواست تا قصر نابود شود.

(درک مطلب)

(کتاب آبی)

-۲۸

«جزاء سنمّار» مُثُلی است برای کسی که نیکی را با بدی پاسخ می‌دهد!
تشریح گزینه‌های دیگر:
: بدی را با خوبی پاسخ می‌دهد!
: به پادشاهان ستمگر خدمت می‌کند!

گزینه «۴»: نزدش رازی می‌باشد!

(درک مطلب)

(کتاب آبی)

-۲۹

روایت نخست اشاره دارد به وجود حسادت در باطن (درون) پادشاه!
تشریح گزینه‌های دیگر:
: عشق پادشاه به زیبایی!
: ترس فرمانروا از تخریب ساختمان!

گزینه «۴»: عدم سوء ظن به فرمانروا!

(درک مطلب)

(کتاب آبی)

-۳۰

ترجمه درست آن: اقدام کرد، پرداخت

(ترجمه)

(کتاب آبی)

-۲۱

«سأَلْتُنِي»: از من پرسید (فعل مؤتّث است، پس فاعل آن، «مادرم» است).
«أَتَى»: مادرم / «أَحَدٌ عَشَرٌ سُؤَالٌ». یازده سؤال / «كَلَهَا»: همه آن‌ها / «ثلاثة»
الدروس الأولى: سه درس اول / «كتابی»: کتابی
(ترجمه)

(کتاب آبی)

-۲۲

صورت صحیح ترجمه: و از آن بخش، خلق به هم رحم می‌کنند!
(ترجمه)

(کتاب آبی)

-۲۳

انبار ... - آزمایشگاه - چاپخانه: کتابخانه (همگی نام یک مکانی هستند).
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: شنبه / یکشنبه / دوشنبه ... : الثالث: سوم، صورت صحیح آن با توجه به ایام هفته «الثلاثة: سه شنبه» است.
گزینه «۲»: بهار - تابستان - ... - زمستان: صحنه
گزینه «۳»: سیاه - سبز - ... - قرمز: بهتر (رنگ نیست).

(ارتباط کلمات)

(کتاب آبی)

-۲۴

همه فعل‌ها، ماضی هستند.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «هذله»: اسم اشاره و بقیه ضمیرند.
گزینه «۳»: «لا تأكّين»: فعل نفی (مضارع منفي) و بقیه نهی هستند.
گزینه «۴»: «نعم»: حرف جواب و بقیه اسم استفهام هستند.

(ارتباط کلمات)

(کتاب آبی)

-۲۵

دیروز در جشن، یکی از همشاغر دیهایم را می‌بینم. (نادرست)
تشریح گزینه‌های دیگر:

: در تابستان آینده به مناطق معتدل مسافت خواهیم کرد!
: هوا واقعاً سرد است، پس کی بهار می‌آید?
گزینه «۴»: تا کنون دو نامه از دوستم دریافت کردم!

(مفهوم)

■ توجه متن درک مطلب

«سنمّار» مهندسی اهل روم بود. او اقدام به ساختن کاخ زیبایی برای یکی از پادشاهان (نعمان بن منذر)، در مدت بیست سال کرد. پس از کامل کردن ساختمان کاخ، جشنی برای افتتاح آن برگزار شد، مهندس با افتخار در آن حضور یافت و انتظار جایزه‌ای بزرگ را برای این عمارت باشکوه، داشت. ولی حاضران از آن چه اتفاق افتاد شگفت‌زده شدند! پادشاه دستور داد مهندس را از بالاترین (نقطه) کاخ به پایین‌ترین (نقطه) آن پرتاپ کنند و این چنین حیاط کاخ به خون وی رنگین گشت و بی‌درنگ مُرد!

(سپیده عرب)

-۳۵

۲) جنگل

۱) زمین

۴) دریا

۳) آینده

(کلوزتست)

(سپیده عرب)

-۳۶

۲) حاضر شدن

۱) از دست دادن

۴) دوست داشتن

۳) سفر کردن

(کلوزتست)

(سپیده عرب)

-۳۷

۲) طبیعی

۱) کسل کننده

۴) جوان

۳) واقعی

(کلوزتست)

(بهار مؤمنی)

-۳۸

ترجمه جمله: «ویتامین D، «ویتامین نور خورشید» نامیده می‌شود، زیرا می‌تواند توسط نور خورشید شکل بگیرد.»

(درک مطلب)

(بهار مؤمنی)

-۳۹

ترجمه جمله: «کلمه "its" که زیر آن خط کشیده شده است، به "government" (دولت) اشاره دارد.»

(درک مطلب)

(بهار مؤمنی)

-۴۰

ترجمه جمله: «یک راه خوب برای به دست آوردن ویتامین D، بازی کردن در معرض نور خورشید است.»

(درک مطلب)

(روزبه شهلا بی مقدم)

-۳۱

ترجمه جمله: «الف: تعطیلات به کجا می‌روی؟»

«ب: هنوز نمی‌دانم، شاید به هند بروم.»

نکته مهم درسی

گوینده دوم، برنامه‌ریزی قبلی ندارد و در لحظه پاسخ می‌دهد، بنابراین از ساختار «شکل ساده فعل + will» استفاده می‌کنیم.

(کرامر)

(عبدالرشید شفیعی)

-۳۲

ترجمه جمله: «الف: چرا برج و گوشت خریدی؟»

«ب: می‌خواهم شام خوشمزه‌ای برای امشب درست کنم.»

نکته مهم درسی

برای بیان قصد انجام کاری در آینده با برنامه‌ریزی قبلی از ساختار «شکل ساده فعل + be going to + استفاده می‌کنیم.

(کرامر)

(عبدالرشید شفیعی)

-۳۳

ترجمه جمله: «من ورزش‌های بدون توب مثل تکواندو و کاراته را دوست ندارم. در عوض، قصد دارم فوتبال یا والیبال بازی کنم.»

(۱) در عوض   (۲) (در سمت) راست

(۳) دور و بر   (۴) دیگر

(واژگان)

(عباس شفیعی ثابت)

-۳۴

ترجمه جمله: «آتش‌نشان‌ها تلاش کردند تا آتش را در سریع‌ترین زمان ممکن خاموش کنند، ولی متأسفانه کل خانه خراب شد.»

(۱) قطع کردن، کم کردن   (۲) مراقبت کردن از

(۳) توجه کردن به   (۴) خاموش کردن (آتش)

(واژگان)

(سینا محمدپور)

-۴۴

$$a_1 + a_2 + a_3 = 21 \Rightarrow 3a_2 = 21 \Rightarrow a_2 = 7$$

$$a_4 + a_5 + a_6 = 25 \Rightarrow 3a_5 = 25 \Rightarrow a_5 = 25$$

$$d = \frac{a_5 - a_2}{5 - 2} = \frac{25 - 7}{3} = 6$$

پس:

حال با داشتن $a_5 = 25$ و $d = 6$ ، مقدار a_1 را حساب می‌کنیم:

$$a_{10} = a_5 + 5d = 25 + 5(6) = 55$$

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

(کتاب تابستان)

-۴۵

عدد مورد نظر را برابر x در نظر می‌گیریم، داریم:

$$13 + x, 6 + x, 2 + x$$

$$\Rightarrow (6 + x)^2 = (13 + x)(2 + x)$$

$$\Rightarrow x^2 + 12x + 36 = x^2 + 15x + 26$$

$$\Rightarrow 3x = 10 \Rightarrow x = \frac{10}{3}$$

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

(علی شهرابی)

-۴۶

جمله هفتم دنباله هندسی را حساب می‌کنیم:

$$a_1 = \frac{3}{2}, \quad q = 2$$

$$\Rightarrow a_7 = a_1 q^6 = \frac{3}{2} \times 2^6 = 96$$

جمله عمومی دنباله حسابی را می‌نویسیم و برابر با ۹۶ قرار می‌دهیم:

$$a_1 = -2, \quad d = 7$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d \Rightarrow 96 = -2 + (n-1)(7)$$

$$\Rightarrow 14 = n - 1 \Rightarrow n = 15$$

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

(علی شهرابی)

-۴۷

جمله عمومی این دنباله به صورت $f_n = an^2 + bn + c$ است.

جملات به صورت روبرو وند:

$$2, 7, 14, 23, \dots$$

$\nearrow 5 \qquad \nearrow 7 \qquad \nearrow 9$

اعداد ...، ۹، ۷، ۲، ۵ تشکیل یک دنباله حسابی با قدرنسبت ۲

می‌دهند، پس ضریب n^2 برابر با نصف d یعنی ۱ است:

$$\Rightarrow f_n = n^2 + bn + c$$

حال با دو جمله اول و حل یک دستگاه، مقدار b و c را پیدا می‌کنیم:

ریاضی (۱)

-۴۱

(علی شهرابی)

با توجه به داده‌های مساله نتیجه می‌گیریم نقطه پایانی بازه A با نقطه ابتدایی بازه B برابر است. $d = 6$ و $a = 1$, $b = c$

$$2a + b - c - d = 2(1) + b - c - 6 = -4$$

پس:

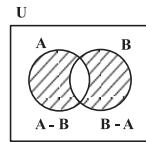
(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه‌های ۳ تا ۵)

(فرزانه پورعلیمردان)

-۴۲

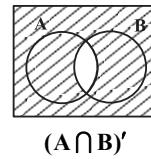
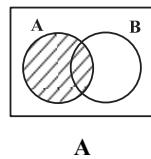
اگر نمودار ون رارسم کنیم، می‌بینیم که دو مجموعه $B - A$ و $A - B$

هیچ عضو مشترکی ندارند و جدا از هم هستند.

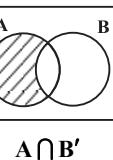
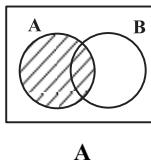

جدا از هم نبودن سایر گزینه‌ها را با نمودار ون بررسی می‌کنیم:

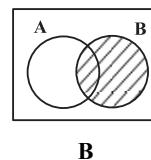
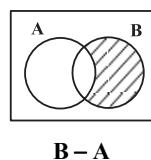
گزینه «۲»

گزینه «۳»

گزینه «۴»

گزینه «۵»

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه‌های ۱ تا ۳)

(علی شهرابی)

-۴۳

طبق نتیجه کار در کلاس ۶ صفحه ۹ کتاب درسی داریم:

$$A' \cup B' = (A \cap B)' \Rightarrow n(A' \cup B') = n(U) - n(A \cap B)$$

$$\Rightarrow n(A' \cup B') = 120 - 20 = 100$$

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه‌های ۱ تا ۳)

با استفاده از رابطه فیثاغورس در مثلث ABH داریم:

$$AH^2 + HB^2 = AB^2 \Rightarrow AH^2 + 16 = 20 \Rightarrow AH = 2$$

حال می‌رویم سراغ رابطه $\tan \hat{B}_1 = \sin \hat{B}_2$:

$$\tan \hat{B}_1 = \sin \hat{B}_2 \Rightarrow \frac{AH}{BH} = \frac{HC}{BC} \Rightarrow \frac{2}{4} = \frac{HC}{BC} \Rightarrow \begin{cases} HC = x \\ BC = 2x \end{cases}$$

در مثلث BCH فیثاغورس می‌نویسیم:

$$(2x)^2 = x^2 + 4^2 \Rightarrow 3x^2 = 16 \Rightarrow x = \frac{4\sqrt{3}}{3}$$

پس:

$$AC = AH + HC = 2 + \frac{4\sqrt{3}}{3} \approx 2 + \frac{4 \times 1.73}{3}$$

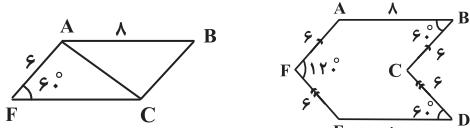
$$= 2 + \frac{6.92}{3} \approx 4.31$$

(ریاضی ا- مثلثات- صفحه‌های ۲۹ تا ۳۵)

(سیدرسروش کریمی‌مراهی)

-۵۰-

پاره خط FC را رسم می‌کنیم. دو چهارضلعی به وجود آمده $ABCF$ و $FCDE$ متوالی‌الاضلاع می‌باشند. برای محاسبه مساحت متوالی‌الاضلاع داریم:

$$S_{AFC} = \frac{1}{2} \sin 60^\circ \times AF \times FC = \frac{1}{2} \times \frac{\sqrt{3}}{2} \times 6 \times 8 = 12\sqrt{3}$$

$$S_{ABC} = \frac{1}{2} \sin 60^\circ \times AB \times BC = \frac{1}{2} \times \frac{\sqrt{3}}{2} \times 8 \times 6 = 12\sqrt{3}$$

به طریق مشابه مساحت متوالی‌الاضلاع $FCDE$ نیز برابر $12\sqrt{3}$ خواهد شد. بنابراین:

$$S_{ABCDEF} = S_{ABCF} + S_{CDEF} = 12\sqrt{3} + 12\sqrt{3} = 24\sqrt{3}$$

(ریاضی ا- مثلثات- صفحه ۳۳)

$$\begin{aligned} f_1 &= 2 \Rightarrow 1+b+c=2 \Rightarrow b+c=1 \\ f_2 &= 4 \Rightarrow 4+4b+c=4 \Rightarrow 4b+c=0 \end{aligned} \Rightarrow \left. \begin{aligned} b &= 2, c = -1 \\ f_n &= n^2 + 2n - 1 \end{aligned} \right\}$$

پس $f_n = n^2 + 2n - 1$ است و در نتیجه:

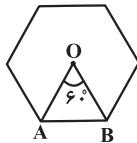
$$f_{20} = 20^2 + 2(20) - 1 = 959$$

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و نسبه- صفحه‌های ۱۶ تا ۲۰)

(کتاب تابستان)

-۴۸-

طبق شکل زیر، یک شش‌ضلعی شامل ۶ مثلث متساوی‌الاضلاع است. اگر طول ضلع مثلث متساوی‌الاضلاع برابر با a باشد، مساحت مثلث برابر است با:

$$S_{ABO} = \frac{1}{2} \overline{OA} \times \overline{OB} \times \sin 60^\circ = \frac{\sqrt{3}}{4} a^2$$

پس مساحت شش‌ضلعی منتظم $S = \frac{3\sqrt{3}a^2}{2}$ می‌شود.

$$\xrightarrow{a=6} S = \frac{3\sqrt{3}}{2} a^2 = \frac{3\sqrt{3} \times 36}{2} = 54\sqrt{3}$$

در مثلث داده شده با استفاده از رابطه مساحت داریم:

$$S = \frac{1}{2} \times \sin 60^\circ \times 3 / 6 \times 3 = 2 / 7\sqrt{3}$$

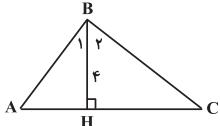
$$\Rightarrow \frac{54\sqrt{3}}{2 / 7\sqrt{3}} = 20$$

(ریاضی ا- مثلثات- صفحه‌های ۲۹ تا ۳۵)

(علی شهرابی)

-۴۹-

$$\sin \hat{A} = \frac{2}{\sqrt{5}} \Rightarrow \frac{4}{BA} = \frac{2}{\sqrt{5}} \Rightarrow AB = 2\sqrt{5}$$

$$\begin{aligned} S_n &= \frac{n}{2}[2a_1 + (n-1)2d] \\ \Rightarrow S_{50} &= \frac{50}{2}[2 \times 3 + (50-1) \times 8] = 25[6 + 392] \\ &= 25 \times 398 = 9950 \end{aligned}$$

(مسابان ا- صفحه های ۲ تا ۵)

(علی شورابی) -۵۵

اعداد $\frac{1}{1280}, \dots, \frac{1}{10}, \frac{1}{5}$ جملات یک دنباله هندسی با
قدرنسبت $q = \frac{1}{2}$ هستند.

ابتدا تعداد این جملات را حساب می کنیم:

$$\begin{aligned} a_n &= a_1 q^{n-1} \Rightarrow \frac{1}{1280} = \frac{1}{5} \times \left(\frac{1}{2}\right)^{n-1} \\ \Rightarrow \frac{1}{256} &= \left(\frac{1}{2}\right)^{n-1} \Rightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^8 = \left(\frac{1}{2}\right)^{n-1} \Rightarrow n-1 = 8 \Rightarrow n = 9 \end{aligned}$$

حال با داشتن $n = 9$, $a_1 = \frac{1}{5}$, $q = \frac{1}{2}$, مجموع جملات را حساب
می کنیم:

$$\begin{aligned} S_n &= \frac{a_1(1-q^n)}{1-q} \Rightarrow S_9 = \frac{\frac{1}{5}(1-\left(\frac{1}{2}\right)^9)}{1-\frac{1}{2}} \\ &= \frac{\frac{1}{5} \times \frac{511}{512}}{\frac{1}{2}} = \frac{2}{5} \times \frac{511}{512} \end{aligned}$$

$$\frac{2}{5} \times \frac{511}{512} = \frac{511}{10} x \Rightarrow x = \frac{20}{5 \times 512} = \frac{4}{512} = \frac{1}{128} = 2^{-7}$$

(مسابان ا- صفحه های ۳ تا ۶)

(امیر هوشگ فهمه) -۵۶

معادله اولیه را حل می کنیم:

$$x^2 - 13x + 36 = 0 \Rightarrow (x-4)(x-9) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \alpha = 4 \\ \beta = 9 \end{cases}$$

پس $\sqrt{\alpha}$ و $\sqrt{\beta}$ به ترتیب ۲ و ۳ هستند.

$$\begin{cases} S' = 2+3 = 5 \\ P' = 2 \times 3 = 6 \end{cases}$$

پس معادله جدید به صورت زیر است:

$$x^2 - S'x + P' = 0 \Rightarrow x^2 - 5x + 6 = 0$$

در نتیجه:

$$b - c = -5 - 6 = -11$$

(مسابان ا- صفحه های ۷ تا ۹)

حسابان (۱)

-۵۱

(موسسه معمودزادگان)

با جایگذاری $a_1 = -8$, $d = 6$ و $n = 20$ در رابطه مجموع جملات،
داریم:

$$\begin{aligned} S_n &= \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) \Rightarrow S_{20} = \frac{20}{2}(2(-8) + 19(6)) \\ &= 10(-16 + 114) = 980 \end{aligned}$$

(مسابان ا- صفحه های ۲ تا ۵)

-۵۲

با توجه به جملات، قدرنسبت دنباله برابر ۲ است. پس:

$$\begin{aligned} \frac{S_{10}}{S_5} &= \frac{a_1(r^{10}-1)}{a_1(r^5-1)} = \frac{(r^5-1)(r^5+1)}{(r^5-1)} = r^5 + 1 \\ \Rightarrow \frac{S_{10}}{S_5} &= (-2)^5 + 1 = -32 + 1 = -31 \end{aligned}$$

(مسابان ا- صفحه های ۳ تا ۶)

-۵۳

پس اندازهای ماهانه علی تشکیل یک دنباله حسابی با جمله
اول $a_1 = 20000$ و قدرنسبت $d = 5000$ می دهد (ما $a_1 = 20$)
را در نظر می گیریم. می خواهیم بینیم بعد از چند ماه، مجموع این
پس اندازها برابر با 920 می شود:

$$\begin{aligned} S_n &= \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) \Rightarrow 920 = \frac{n}{2}(2(20) + (n-1)(5)) \\ \Rightarrow 920 &= \frac{n}{2}(40 + 5n - 5) \Rightarrow 920 = \frac{n}{2}(35 + 5n) \\ \Rightarrow 920 &= \frac{5n}{2}(7+n) \Rightarrow n(n+7) = 368 \\ \Rightarrow n(n+7) &= 16 \times 23 \Rightarrow n = 16 \end{aligned}$$

(مسابان ا- صفحه های ۲ تا ۵)

-۵۴

ابتدا جمله اول و قدرنسبت دنباله را به دست می آوریم:

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$\begin{cases} a_7 + a_3 = 10 \Rightarrow (a_1 + 6d) + (a_1 + 2d) = 10 \\ \Rightarrow 2a_1 + 8d = 10 \\ a_6 - a_2 = 16 \Rightarrow (a_1 + 5d) - (a_1 + d) = 16 \Rightarrow \begin{cases} d = 4 \\ a_1 = -1 \end{cases} \\ \Rightarrow 4d = 16 \end{cases}$$

توجه کنید A مجموع جملات یک دنباله حسابی را نشان می دهد که
دارای 5 جمله، جمله اول آن a_2 و قدرنسبت آن $2d$ می باشد.

$$\alpha + \beta = -\frac{b}{a} = -\frac{4}{-2} = -2$$

پس 2 و -4 است. پس:

(مسابان اصیل های ۷ تا ۱۳)

(مهندس اسپیدکار)

از تغییر متغیر استفاده می کنیم و $x^2 = t$ در نظر می گیریم ($t = t$).
باید معادله $(2m-1)t+4=0$ دارای دو جواب مثبت متمایز باشد.
تاریخ جواب برای معادله اولیه حاصل شود.

$$t^2 - (2m-1)t + 4 = 0 \xrightarrow{\text{دو جواب مثبت متمایز}} \begin{cases} \Delta > 0 \\ S > 0 \\ P > 0 \end{cases}$$

$$\Delta = (2m-1)^2 - 4 \times 4 > 0 \Rightarrow (2m-1)^2 > 16$$

$$\xrightarrow{\text{جذر}} |2m-1| > 4 \Rightarrow \begin{cases} 2m-1 > 4 \Rightarrow m > \frac{5}{2} \\ 2m-1 < -4 \Rightarrow m < -\frac{3}{2} \end{cases}$$

$$S = -\frac{b}{a} = \frac{2m-1}{1} > 0 \Rightarrow m > \frac{1}{2}$$

$$P = \frac{c}{a} = \frac{4}{1} > 0 \Rightarrow m \in \mathbb{R}$$

$$\Rightarrow m > \frac{5}{2}$$

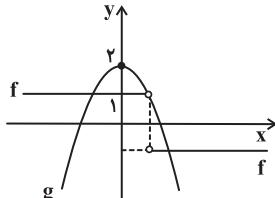
بین شرط‌های فوق اشتراک می گیریم:

(مسابقات اصیل های ۱۰ تا ۱۳)

(مفهوم مفهومی ابراهیمی)

نمودار دو تابع $f(x) = 2 - x^2$ و $g(x) = \frac{|x-1|}{1-x}$ را در یک دستگاه
مختصات رسم می کنیم:

$$f(x) = \frac{|x-1|}{1-x} = \begin{cases} -1 & x > 1 \\ 1 & x < 1 \end{cases}$$

تابع f و g در ۲ نقطه متقاطع‌اند، پس معادله ۲ جواب دارد.

(مسابقات اصیل های ۱۴ تا ۱۶)

(علی شهرابی)

-۵۷

فرض کنیم α و β جواب‌های معادله $2x^2 + (4-m)x - 2m = 0$ هستند.

مجموع و حاصل ضرب جواب‌ها برابر است با:

$$\begin{cases} S = -\frac{b}{a} \Rightarrow \alpha + \beta = \frac{m-4}{2} \\ P = \frac{c}{a} \Rightarrow \alpha\beta = -\frac{2m}{2} = -m \end{cases}$$

مجموع معکوس جواب‌ها $1/m = 0$ است. پس:

$$\frac{1}{\alpha} + \frac{1}{\beta} = -\frac{1}{10} \Rightarrow \frac{\alpha + \beta}{\alpha\beta} = -\frac{1}{10}$$

$$\Rightarrow \frac{m-4}{-m} = -\frac{1}{10} \Rightarrow \frac{m-4}{-2m} = -\frac{1}{10}$$

$$\Rightarrow 10m - 40 = 2m \Rightarrow m = 5$$

با جایگذاری $m = 5$ ، معادله به شکل $2x^2 - x - 10 = 0$ درمی‌آید. آن را حل می کنیم:

$$\Delta = b^2 - 4ac = 1 + 80 = 81$$

$$\Rightarrow x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{1 \pm 9}{4} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{5}{2} = 2.5 \\ x_2 = -2 \end{cases}$$

(مسابقات اصیل های ۷ تا ۱۵)

-۵۸

اگر ضابطه این تابع به صورت $f(x) = ax^2 + bx + c$ باشد، داریم:

$$f(0) = c \Rightarrow c = 3$$

$$f(1) = -3 \Rightarrow a + b + c = -3 \xrightarrow{c=3} a + b = -6$$

$$-\frac{\Delta}{4a} = 5 \Rightarrow \frac{4ac - b^2}{4a} = 5 \Rightarrow 4ac - b^2 = 20a$$

$$\xrightarrow{c=3} 12a - b^2 = 20a \Rightarrow b^2 + 8a = 0$$

پس:

$$\begin{cases} a + b = -6 \\ b^2 + 8a = 0 \end{cases} \Rightarrow b^2 + 8(-b - 6) = 0 \Rightarrow b^2 - 8b - 48 = 0$$

$$\Rightarrow (b+4)(b-12) = 0 \Rightarrow \begin{cases} b = -4 \rightarrow a = -2 \\ b = 12 \rightarrow a = -18 \end{cases}$$

غیره طول رأس سهمی منفی است بنابراین:

$$x_S = -\frac{b}{2a} < 0 \xrightarrow{a<0} b < 0$$

(کتاب آبی)

-۶۴

جملات این الگو به صورت ...، ۲، ۴، ۸، ... است. پس در واقع یک دنباله هندسی با جمله اول $a = 2$ و قدر نسبت $q = 2$ داریم، در نتیجه:

$$S_n = \frac{a(1-q^n)}{1-q} \Rightarrow S_7 = \frac{2(1-2^7)}{1-2} = 254$$

(مسابان ای-صفحه‌های ۵ تا ۷)

(کتاب آبی)

-۶۵

می‌دانیم ریشهٔ معادله در خود معادله صدق می‌کند، پس:

$$x^2 - 4x + 1 = 0 \Rightarrow x^2 + 1 = 4x \Rightarrow \begin{cases} \alpha^2 + 1 = 4\alpha \\ \beta^2 + 1 = 4\beta \end{cases}$$

در عبارت خواسته شده خواهیم داشت:

$$\frac{\alpha^2 + 1}{\alpha^2 + 1} + \frac{\beta^2 + 1}{\beta^2 + 1} = \frac{4\alpha}{4\alpha} + \frac{4\beta}{4\beta} = \frac{3}{4} + 1 = \frac{7}{4}$$

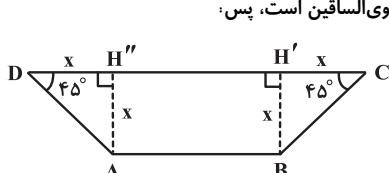
(مسابان ای-صفحه‌های ۵ تا ۷)

(کتاب آبی)

-۶۶

می‌دانیم مساحت ذوزنقه برابر است با:

$$\text{مجموع دو قاعده} \times \text{ارتفاع}$$

$$S = x \left(\frac{4\lambda + (4\lambda - 2x)}{2} \right) = x(4\lambda - x)$$

بنابراین:

$$-x^2 + 4\lambda x = 320 \Rightarrow x^2 - 4\lambda x + 320 = 0$$

$$\Rightarrow (x - 40)(x - \lambda) = 0 \Rightarrow x = 40, x = \lambda$$

از آنجایی که $4\lambda - 2x > 0$ ، پس:

$$\frac{x < 40}{x = \lambda}$$

(مسابان ای-صفحه‌های ۵ تا ۷)

(کتاب آبی)

-۶۱

سمت چپ، مجموع اعداد طبیعی از ۱ تا n است، این مجموع برابر $\frac{n(n+1)}{2}$ است، بنابراین:

$$\frac{n(n+1)}{2} = \frac{8}{15} n^2 \xrightarrow{n \neq 0} n+1 = \frac{16}{15} n \Rightarrow \frac{1}{15} n = 1 \Rightarrow n = 15$$

(مسابان ای-صفحه‌های ۵ تا ۷)

(کتاب آبی)

-۶۲

فرض می‌کنیم: $B = 1 + x + x^2 + \dots + x^8$ ، بنابراین B مجموع ۹

جمله اول یک دنباله هندسی با جمله اول (۱) و قدر نسبت x می‌باشد و

$$\text{برابر } C = 1 - x + x^2 - \dots + x^8 \text{ است. همچنین اگر } B = \frac{(1-x^9)}{1-x}$$

فرض کنیم، C مجموع ۹ جمله اول دنباله هندسی با جمله اول (۱) و قدر

$$\text{نسبت } (-x) \text{ و برابر } C = \frac{1(1-(-x)^9)}{1+x} = \frac{1+x^9}{1+x}$$

$$\Rightarrow A = B \times C = \left(\frac{1-x^9}{1-x} \right) \left(\frac{1+x^9}{1+x} \right) = \frac{1-x^{18}}{1-x^2}$$

$$\frac{x=\sqrt{2}}{A=511}$$

(مسابان ای-صفحه‌های ۵ تا ۷)

(کتاب آبی)

-۶۳

اگر بین دو عدد a و b ، n واسطه هندسی قرار دهیم، قدر نسبت دنباله هندسی حاصل از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$q^{n+1} = \frac{b}{a} \Rightarrow q^y = \frac{16\sqrt{2}}{2} \Rightarrow q = \sqrt[7]{\frac{16\sqrt{2}}{2}} = \sqrt[7]{8\sqrt{2}}$$

$$\Rightarrow q = (\sqrt[7]{8})^{\frac{1}{y}} = (\sqrt[7]{2^3})^{\frac{1}{y}} = (\sqrt[7]{2^2})^{\frac{1}{y}} = \sqrt[7]{2}$$

حال می‌توانیم S_8 را بایابیم:

$$\Rightarrow S_8 = \frac{a_1(1-q^8)}{1-q} = \frac{2(1-(\sqrt{2})^8)}{1-\sqrt{2}} = \frac{30}{\sqrt{2}-1}$$

صورت و مخرج را در $\sqrt{2} + 1$ ضرب می‌کنیم:

$$\Rightarrow S_8 = \frac{30(\sqrt{2}+1)}{\sqrt{2}-1} = 30(\sqrt{2}+1)$$

(مسابان ای-صفحه‌های ۵ تا ۷)

$$\begin{array}{r} 2x^3 - x^2 - 5x - 2 \\ \underline{- (2x^3 - 4x^2)} \\ 3x^2 - 5x - 2 \\ \underline{- (3x^2 - 6x)} \\ x - 2 \\ \underline{- (x - 2)} \\ \dots \end{array}$$

بنابراین:

$$2x^3 - x^2 - 5x - 2 = (x - 2)(2x^2 + 3x + 1) = 0$$

مجموع دو ریشه دیگر از معادله $2x^2 + 3x + 1 = 0$ به دست می‌آید که

$$\text{برابر است. } x_2 + x_3 = \frac{-b}{a} = \frac{-3}{2}$$

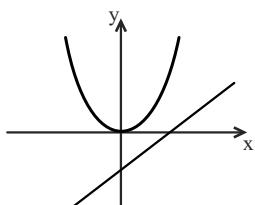
(مسابان اـ صفحه های ۷ تا ۱۳)

(کتاب آبی)

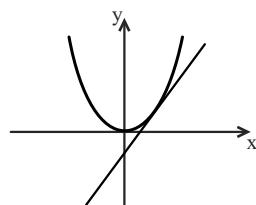
-۶۰

در هر چهار حالت، نمودارها را رسم می‌کنیم.

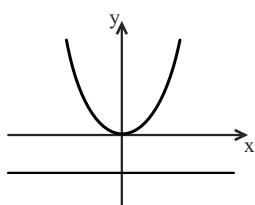
(۱) $a = 1 : y = x - 1$

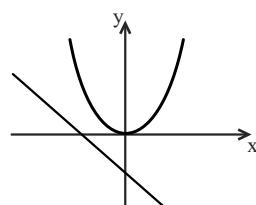
(۲) $a = 2 : y = 2x - 1$

(۳) $a = 0 : y = -1$

(۴) $a = -1 : y = -x - 1$

بنابراین وقتی $a = 2$ باشد معادله ریشه دارد.

(مسابان اـ صفحه های ۷ تا ۱۳)

(کتاب آبی)

-۶۷

برای آنکه نمودار تابع درجه دوم $f(x) = ax^2 + bx + c$ از هر چهارناحیه دستگاه مختصات عبور کند باید $a \neq 0$ باشد، پس:

$$(a - 3)(a - 4) < 0 \Rightarrow 3 < a < 4$$

(مسابان اـ صفحه های ۷ تا ۱۳)

(کتاب آبی)

-۶۸

این کارگر اگر x قطعه اضافه بر 80 قطعه تحويل دهد یعنی $(x + 80)$ ،در این حالت، $5x$ توان از دستمزد هر قطعه وی کسر می‌گرددیعنی $(450 - 5x)$. بنابراین میزان دستمزد کلی وی با x قطعه اضافه،

برابر است با:

قیمت هر قطعه $\times$ تعداد قطعه = دستمزد کلی

$$A = (x + 80)(450 - 5x) ; \quad x \geq 0$$

$$A = 36000 - 400x + 450x - 5x^2$$

$$A = -5x^2 + 50x + 36000$$

$$A_{\max} = \frac{4ac - b^2}{4a} = \frac{4(-5)(36000) - 50^2}{4(-5)}$$

$$= \frac{-720000 - 2500}{-20} = \frac{-722500}{-20} = 36125$$

(مسابان اـ صفحه های ۷ تا ۱۳)

(کتاب آبی)

-۶۹

می‌دانیم ریشه معادله در خود معادله صدق می‌کند، پس $x_1 = 2$ در

معادله صدق می‌کند، بنابراین:

$$2(4a - 2 - 5) = 2 \Rightarrow 4a - 2 = 1 \Rightarrow a = 2$$

با جایگذاری به جای a در معادله داریم:

$$x(2x^2 - x - 5) = 2 \Rightarrow 2x^3 - x^2 - 5x - 2 = 0$$

یک ریشه این معادله 2 است، در نتیجه معادله بر $-2 - x$ بخشیدناست. با تقسیم آن بر $-2 - x$ ، عامل‌های دیگر را می‌یابیم.

$$\Rightarrow \frac{200}{16} < n < \frac{2000}{16} \Rightarrow 12.5 < n < 125$$

در نتیجه باید $n \leq 124$ باشد، بنابراین تعداد جملات برابر است با:

$$124 - 13 + 1 = 112$$

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه‌های ۲۱ و ۲۵)

(رسول محسنی‌منش)

-۷۶

$a_1, a_3 = a_1 + 2d, a_9 = a_1 + 8d$

$$\begin{aligned} \text{سه جمله متوالی} \\ (a_1 + 2d)^2 = a_1(a_1 + 8d) \Rightarrow 4d^2 = 4a_1d \Rightarrow d = a_1 \end{aligned}$$

$$a_5 = a_1 + 4d = 5a_1, \quad a_3 = a_1 + 2d = 3a_1$$

$$\Rightarrow \frac{a_5}{a_3} = \frac{5}{3}$$

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه‌های ۲۱ و ۲۵)

(علی بهمن‌پور)

-۷۷

$$\sin B = \frac{AH}{AB} \Rightarrow \sin 45^\circ = \frac{AH}{2\sqrt{2}} \Rightarrow AH = 2\sqrt{2} \times \frac{\sqrt{2}}{2} = 2$$

$$\tan C = \frac{AH}{HC} \Rightarrow \tan 30^\circ = \frac{2}{x} \Rightarrow x = \frac{2}{\tan 30^\circ} = \frac{2}{\sqrt{3}} = 2\sqrt{3}$$

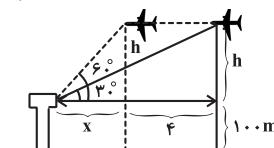
(ریاضی ا- مثلثات- صفحه‌های ۳۱ و ۳۵)

(امیر هوشک فمسه)

-۷۸

هوایما با سرعت 400 km/h

$$\left\{ \begin{array}{l} V = \frac{d}{t} \\ t = 36s = \frac{36}{60} \text{ min} = \frac{36}{60 \times 60} h \end{array} \right. \Rightarrow d = 400 \times \frac{36}{3600} = 4 \text{ km}$$

$$\tan 30^\circ = \frac{h}{x+4} \quad (1)$$

$$\tan 60^\circ = \frac{h}{x} \Rightarrow h = \sqrt{3}x$$

$$\xrightarrow{(1)} \frac{\sqrt{3}}{3} = \frac{\sqrt{3}x}{x+4} \Rightarrow x = 2 \Rightarrow h = 2\sqrt{3}$$

$$h' = h + h = 2\sqrt{3} + \frac{100}{1000} = 2\sqrt{3} + \frac{1}{10} = \frac{20\sqrt{3} + 1}{10} \text{ km}$$

(ریاضی ا- مثلثات- صفحه‌های ۲۹ و ۳۵)

(سید عارف هسینی)

-۷۱

$$(a, 3] \cap [-3, b) = (-1, 1) \Rightarrow a = -1, b = 1$$

$$\Rightarrow [-(a-b)^2, (2a+b)^2] = [-4, 1]$$

این بازه شامل $1 = (-4) + 1 = 6 - 4$ عدد صحیح است.

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

(امیرحسین اخشار)

-۷۲

الف) غلط است.

ب) مجموعه‌های زیر، مجموعه‌هایی نامتناهی هستند که دارای اشتراک متناهی می‌باشند.

$$A = \{0, 1, 2, 3, \dots\}$$

$$B = \{\dots, -2, -1, 0, 1, 2\}$$

$\Rightarrow A \cap B = \{0, 1, 2\}$

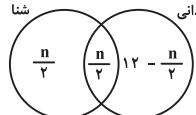
ج) غلط است. نامتناهی است.

د) نادرست است. به عنوان مثال مجموعه $B = \{1, 2, 3, \dots\}$ از مجموعه $A = \{1, 2, 3, \dots\}$ است که A نامتناهی می‌باشد.

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

(عزیزالله علی اصغری)

دو و میدانی شنا

-۷۳

$$12 - \frac{n}{2} + \frac{n}{3} = 12$$

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه‌های ۱ و ۳)

(علی شهرابی)

-۷۴

تعداد کل مربع‌ها در مرحله n ام برابر با $(n+2)^2$ است. تعداد مربع‌های رنگی هم $n+2+2+n+4$ یعنی $4n+6$ است. پس تعداد مربع‌های سفید برابر است با:

$$(n+2)^2 - (4n+6) = n^2 + 4n + 4 - 4n - 6 = n^2 - 2$$

$$20^2 - 2(20) + 2 = 462$$

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

(علی بهمن‌پور)

-۷۵

جمله عمومی دنباله:

$$a_n = a + (n-1)d = 16 + (n-1)16 \Rightarrow a_n = 16n$$

برای یافتن تعداد جملات بین ۲۰۰ و ۲۰۰۰ باید تمام a_n هایی را پیدا کنیم که در رابطه زیر صدق می‌کنند:

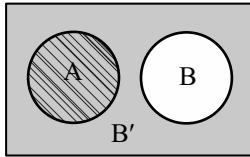
$$200 < a_n < 2000 \Rightarrow 200 < 16n < 2000$$

پس:
 $(-\infty, \frac{7}{5}) - [\frac{-2}{3}, +\infty) = (-\infty, \frac{-2}{3})$ بازه خواسته شده
در نتیجه در بازه $(-\frac{2}{3}, -\infty)$, نامعادله اول برقرار است و نامعادله دوم برقرار نیست.
(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه های ۳ تا ۵)

-۸۲ (کتاب آبی)
می دانیم A و A' , دو مجموعه جدا از هم هستند و $U = A \cup A'$
پس:
 $n(A \cup A') = n(A) + n(A') = n(U) = 14 + 10 = 24$
از طرفی B و B' دو مجموعه جدا از هم هستند و $U = B \cup B'$, پس:
 $n(B \cup B') = n(B) + n(B') = n(U)$
 $\Rightarrow n(U) = n(B) + 8 = 24 \Rightarrow n(B) = 16$
(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه های ۱ تا ۱۳)

-۸۳ (کتاب آبی)
وقتی $A \cap B = \emptyset$ دو مجموعه جدا از هم هستند، با توجه به نمودار ون داریم:
گزینه (۱): درست است.
 $A \cap B = \emptyset \Rightarrow A \subset B'$
گزینه (۲):
 $A \cap B' = A$
گزینه (۳):
 $A \cup B' = B'$
پس گزینه (۳) درست نیست.
گزینه (۴):
 $A \cap B = \emptyset$
(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه های ۱ تا ۱۳)

-۸۴ (کتاب آبی)
 $a_1 = 1$
 $a_2 = 5 = 2 + 3$
 $a_3 = 12 = 3 + 4 + 5$
 $a_4 = 22 = 4 + 5 + 6 + 7$
طبق روندی که برای هر جمله دیده می شود، هر جمله برابر با مجموع اعداد طبیعی شروع از شماره جمله و ختم به دو برابر شماره جمله منتهای یک است، پس:
 $a_{30} = 30 + 31 + \dots + 58 + 59$
مجموع هر جفت از اعداد، ۸۹ است و تعداد این جفت از اعداد ۱۵ تاست، لذا:
 $a_{30} = 15 \times 89 = 15(90 - 1) = 1350 - 15 = 1335$
(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله- صفحه های ۱۰ تا ۱۴)

-۷۹ (علی شورابی)

مطابق شکل، هر شش ضلعی منتظم، قابل تبدیل به ۶ مثلث متساوی الاضلاع است. مساحت یکی از این مثلثها را حساب می کنیم:

$$S = \frac{1}{2} a \cdot a \cdot \sin 60^\circ = \frac{\sqrt{3}}{4} a^2$$

$$6 \times \frac{\sqrt{3}}{4} a^2 = \frac{3\sqrt{3}}{2} a^2$$

$$\frac{3\sqrt{3}}{2} a^2 = 12\sqrt{3} \Rightarrow a^2 = 8 \Rightarrow a = 2\sqrt{2}$$

$$P = 6a = 6(2\sqrt{2}) = 12\sqrt{2}$$
(ریاضی ا- مثلث- صفحه های ۲۹ تا ۳۵)

-۸۰ (علی یورمندپور)
مساحت مثلث ABC :

$$S_{\Delta ABC} = \frac{1}{2} \times AB \times AC \times \sin \hat{A}$$

$$\Rightarrow 8 = \frac{1}{2} \times 8 \times 4 \times \sin \hat{A} \Rightarrow \sin \hat{A} = \frac{1}{2} \Rightarrow \hat{A} = 30^\circ$$

$$S_{\Delta ABC'} = \frac{1}{2} AB \times AC' \times \sin 2\hat{A}$$

$$8 = \frac{1}{2} \times 8 \times AC' \times \sin 60^\circ \Rightarrow AC' = \frac{4\sqrt{3}}{3}$$

$$\frac{AC'}{AC} = \frac{\frac{4\sqrt{3}}{3}}{4} = \frac{\sqrt{3}}{3}$$
(ریاضی ا- مثلث- صفحه های ۲۹ تا ۳۵)

-۸۱ (کتاب آبی)
ابتدا مجموعه جواب هر یک از نامعادله ها را تعیین کرده و روی محور رسم می کنیم.

$$\begin{cases} 5x < 7 \rightarrow x < \frac{7}{5} \\ 5 - 3x \leq 7 \Rightarrow 3x \geq -2 \Rightarrow x \geq \frac{-2}{3} \end{cases} \quad (1) \quad (2)$$

The number line has points at $\frac{-2}{3}$, $\frac{7}{5}$, and 0 . The interval $x \geq \frac{-2}{3}$ is shown with a solid dot at $\frac{-2}{3}$ and an open circle at 0 , extending to the right. The interval $x < \frac{7}{5}$ is shown with an open circle at $\frac{7}{5}$ and an arrow pointing to the left.

بنابراین:

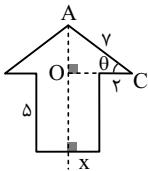
$$(-\infty, \frac{7}{5}) = \text{مجموعه جواب (۱)}$$

$$[\frac{-2}{3}, +\infty) = \text{مجموعه جواب (۲)}$$

$$2x = 31 - (2 \times 2 + 5 \times 2 + 7 \times 2) \\ \Rightarrow x = 1/5$$

سانتی متر

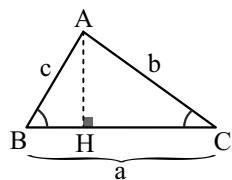
بنابراین در مثلث قائم الزاویه OAC داریم:

$$\cos \theta = \frac{OC}{AC} = \frac{2+1/5}{\sqrt{2}} = \frac{1}{2}$$

(ریاضی - مثلثات - صفحه های ۲۹ تا ۳۵)

(کتاب آبی)

-۸۹

در شکل زیر با رسم ارتفاع وارد بر ضلع BC خواهیم داشت:

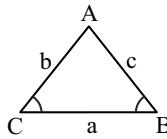
$$BC = BH + HC$$

$$\Rightarrow a = BH + HC$$

از طرفی در مثلث های قائم الزاویه AHC و ABH داریم:

$$\Delta ABH : \cos \hat{B} = \frac{BH}{c} \Rightarrow BH = c \cos \hat{B}$$

$$\Delta AHC : \cos \hat{C} = \frac{HC}{b} \Rightarrow HC = b \cos \hat{C}$$

در نتیجه: $a = c \cos \hat{B} + b \cos \hat{C}$ نکته: در یک مثلث به اضلاع a , b و c داریم:

$$(۱) a = b \cos \hat{C} + c \cos \hat{B}$$

$$(۲) b = a \cos \hat{C} + c \cos \hat{A}$$

$$(۳) c = a \cos \hat{B} + b \cos \hat{A}$$

(ریاضی - مثلثات - صفحه های ۲۹ تا ۳۵)

(کتاب آبی)

-۹۰

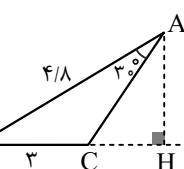
با توجه به شکل، داریم:

$$\left\{ \begin{array}{l} S(\Delta ABC) = \frac{1}{2} AC \times AB \times \sin \hat{A} \\ S(\Delta ABC) = \frac{1}{2} AH \times BC \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} AB \times AC \times \sin \hat{A} = \frac{1}{2} AH \times BC$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \times \frac{4}{5} \times \frac{3}{8} \times AC \times \frac{1}{2} = \frac{1}{2} AH \times 3 \Rightarrow AH = 0.8 AC$$

(ریاضی - مثلثات - صفحه های ۲۹ تا ۳۵)

(کتاب آبی)

-۸۸

می دانیم جمله n ام از رابطه $t_n = t_1 + (n-1)d$ بدست می آید. پس:

$$\left\{ \begin{array}{l} t_1 + t_2 + t_3 + t_4 = 15 \\ t_5 + t_6 + t_7 + t_8 + t_9 = 30 \end{array} \right.$$

بنابراین:

$$\left\{ \begin{array}{l} t_1 + (t_1 + d) + (t_1 + 2d) + (t_1 + 3d) = 15 \\ (t_1 + 4d) + (t_1 + 5d) + (t_1 + 6d) + (t_1 + 7d) + (t_1 + 8d) = 30 \end{array} \right.$$

پس:

$$-5 \times \left\{ \begin{array}{l} 4t_1 + 6d = 15 \\ 5t_1 + 30d = 30 \end{array} \right. \xrightarrow{\text{جمع}} 90d = 45 \Rightarrow d = \frac{1}{2}$$

با توجه به $t_1 = 3$, $d = \frac{1}{2}$, $4t_1 + 6d = 15$, به ازای $t_1 = 3$ بدست می آید لذا، جمله یازدهم برابر است با:

$$t_{11} = t_1 + 10d \Rightarrow t_{11} = 3 + 10 \left(\frac{1}{2} \right) = 8$$

(ریاضی - مجموعه، الگو و نسبت - صفحه های ۲۱ تا ۲۴)

(کتاب آبی)

-۸۶

$$t_1 + t_2 = 20 \Rightarrow \underbrace{t_1 + t_1 r}_{\substack{\text{فاکتور از} \\ t_1}} = 20 \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} t_1(1+r) = 20 \\ t_1 r^2 (1+r) = 45 \end{array} \right.$$

$$t_3 + t_4 = 45 \Rightarrow \underbrace{t_1 r^2 + t_1 r^3}_{\substack{\text{فاکتور از} \\ t_1 r^2}} = 45$$

عبارت بالا را برابر با مجموع تقسیم می کنیم.

$$\frac{t_1(1+r)}{t_1 r^2 (1+r)} = \frac{20}{45} \Rightarrow \frac{1}{r^2} = \frac{4}{9} \Rightarrow r^2 = \frac{9}{4} \Rightarrow r = \pm \frac{3}{2}$$

$r = \frac{3}{2}$

چون جملات مثبت اند، پس

$$t_1(1+r) = 20 \Rightarrow t_1 \left(1 + \frac{3}{2} \right) = 20 \Rightarrow \frac{5}{2} t_1 = 20 \Rightarrow t_1 = \frac{2 \times 20}{5} = 8$$

قدر نسبت از یک بزرگتر است، پس بزرگترین جمله، جمله چهارم است.

$$t_4 = t_1 r^3 = 8 \times \left(\frac{3}{2} \right)^3 = 8 \times \frac{27}{8} = 27$$

(ریاضی - مجموعه، الگو و نسبت - صفحه های ۲۴ تا ۲۷)

(کتاب آبی)

-۸۷

$$P = t_1 \times t_2 \times \dots \times t_{14} \times t_{15}$$

$$t_1 t_{15} = t_1 \times t_1 r^{14} = t_1^2 r^{14} = (t_1 r^2)^7 = (t_\lambda)^7$$

$$t_2 t_{14} = t_1 r \times t_1 r^{13} = t_1^2 r^{13} = (t_1 r^2)^6 = (t_\lambda)^6$$

$$t_1 t_{15} = t_2 t_{14} = t_3 t_{13} = \dots = (t_\lambda)^7$$

$$P = (t_\lambda)^{15} = 2^{15}$$

(ریاضی - مجموعه، الگو و نسبت - صفحه های ۲۵ تا ۲۷)

(کتاب آبی)

-۸۸

مطابق شکل، طول ضلع OC در مثلث قائم الزاویه AOC , برابر $x + 2$ فرض می شود. محیط پیکان 31 سانتی متر است، پس:

(ریم مشتاق نهم)

-۹۳

چون دقیقاً دو نقطه با شرایط مسئله وجود دارد، باید دو کمانی که به مراکز A و B به ترتیب به طول شعاع‌های 2 و $\frac{2}{5}$ سانتی‌متر رسم می‌شود، در دو نقطه متقاطع باشند. بنابراین $d < \frac{2}{5} + 2 < 2 - \frac{2}{5} = \frac{8}{5}$ یعنی

$$\frac{8}{5} < d < \frac{4}{5}$$

(هنرمه ا- صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(محمد پوراحدی)

-۹۴

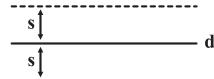
ابتدا دایره‌ای به قطر 6 رسم کرده و یکی از قطرهای آن را AC می‌نامیم. مرکز این دایره را O نامیده و دایرة دیگری به مرکز O و قطر 4 رسم کرده و یکی از قطرهای آن را BD می‌نامیم. چهارضلعی $ABCD$ جواب مسئله است. حال چون قطر BD دلخواه است، می‌توان بی‌شمار متوازی‌الاضلاع به قطرهای 4 و 6 رسم کرد. در سایر گزینه‌ها، تنها یک چهارضلعی با اطلاعات داده شده قابل رسم است.

(هنرمه ا- صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

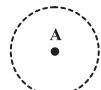
(سروش موئینی)

-۹۵

نقاطی که از خط d به فاصله s هستند روی دو خط موازی d قرار می‌گیرند.

نقاطی که از A به فاصله r هستند روی دایره به مرکز A و شعاع r هستند.

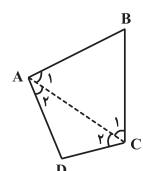

تعداد نقاط برخورد یک دایره و دو خط موازی می‌تواند $\{4, 3, 2, 1, 0\}$ یا باشد.

(هنرمه ا- صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(محسن محمدکریمی)

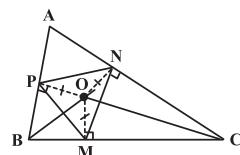
-۹۶

(کتاب تابستان)

-۹۱

نقطه O ، نقطه همرسی نیمسازهای زاویه‌های داخلی مثلث ABC است. بنابراین از سه ضلع این مثلث به یک فاصله است و در نتیجه طول سه عمود OP و ON یکسان است. حال چون نقطه O از سه رأس مثلث MNP به یک فاصله می‌باشد، پس نقطه O ، نقطه همرسی عمودمنصف‌های مثلث MNP است.

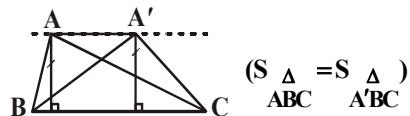

(هنرمه ا- صفحه‌های ۱۰ تا ۱۱)

(کتاب تابستان)

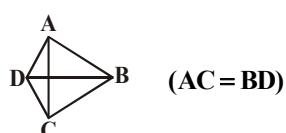
-۹۲

عكس گزاره گزینه (۱)، قضیه شرطی نیست، زیرا اگر مساحت دو مثلث با هم برابر باشند، لزوماً آن دو مثلث، همنهشت نیستند. (به شکل زیر دقت کنید).

عكس گزاره گزینه (۲)، قضیه شرطی نیست، زیرا اگر در دو مثلث، زاویه‌ها نظیر به نظیر با هم برابر باشند، آن‌گاه آن دو مثلث با هم متشابه‌اند و لزوماً طول ضلع‌هایشان نظیر به نظیر با هم برابر نیست.

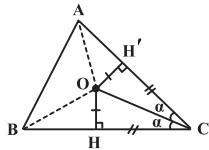
عكس گزاره گزینه (۴)، قضیه شرطی نیست، زیرا اگر دو قطر یک چهارضلعی با هم برابر باشد، لزوماً آن چهارضلعی، مستطیل نیست. (به شکل زیر دقت کنید).

(هنرمه ا- صفحه‌های ۱۰ تا ۱۱)

(علیرضا نصیرالعی)

-۹۹

با توجه به این که فاصله هر نقطه روی نیمساز یک زاویه از دو ضلع آن زاویه یکسان است، می‌توان گفت $OH = OH'$ و بنابراین به حالت وتر و یک

ضلع مثلث‌های $\triangle OCH$ و $\triangle OCH'$ همنهشتند و داریم:

$$CH = CH' \quad (1)$$

با توجه به فرض مسئله $OA = OB$ ، پس می‌توان گفت مثلث‌های $\triangle BOH$ و

$$AH' = BH \quad (2) \quad \text{همنهشت بوده و بنابراین: } \triangle AOH'$$

$$\frac{(1), (2)}{\Rightarrow} \begin{cases} CH' = CH \\ AH' = BH \end{cases} \Rightarrow CH' + AH' = BH + CH$$

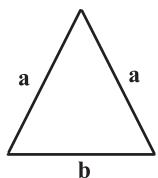
$\Rightarrow AC = BC \Rightarrow$ مثلث متساوی‌الساقین است.

(هنرسه - صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(علیرضا نصیرالعی)

-۱۰۰

نابرابری مثلث را برای اضلاع این مثلث می‌نویسیم:

$$\begin{cases} a + a > b \Rightarrow 2a > b & (*) \\ a + b > a \Rightarrow b > 0 & (1) \end{cases}$$

از طرفی:

$$2a + b = 40 \Rightarrow 2a = 40 - b \quad (**)$$

$$\frac{(*)}{(1)}, \frac{(**)}{(2)} \Rightarrow 40 - b > b \Rightarrow b < 20 \quad (2)$$

$$\frac{(1), (2)}{\Rightarrow} 0 < b < 20$$

(هنرسه - صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

$$\left. \begin{array}{l} AB > BC \Rightarrow \hat{C}_1 > \hat{A}_1 \\ AD > DC \Rightarrow \hat{C}_2 > \hat{A}_2 \end{array} \right\} \Rightarrow \hat{C}_1 + \hat{C}_2 > \hat{A}_1 + \hat{A}_2 \Rightarrow \hat{C} > \hat{A}$$

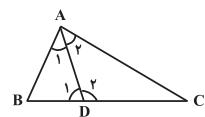
به همین ترتیب با رسم قطر BD ثابت می‌شود: $\hat{D} > \hat{B}$

با توجه به این که مجموع زوایای داخلی 360° است، از این دو موضوع ثابت می‌شود که $\hat{D} + \hat{C} > 180^\circ$ است.

(هنرسه - صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

-۹۷

(امید غلامی)

در مثلث ABC داریم: $\hat{C} > \hat{A}$ ، بنابراین $\hat{C} > \hat{A}_1 + \hat{A}_2$ است.

در مثلث ADC داریم:

$$\hat{D}_2 = \hat{A}_1 + \hat{A}_2 > \hat{C} \Rightarrow AC > AD$$

در مثلث ABD داریم:

$$\hat{D}_1 = \hat{A}_2 + \hat{C} = \hat{A}_1 + \hat{C} > \hat{A}_1 \Rightarrow AB > BD$$

اما گزینه «۴» لزوماً برقرار نیست.

(هنرسه - صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

-۹۸

(علی بهمندپور)

الف) درست است و نسبت تشابه برابر ۱ است.

ب) مثال نقض: $\sqrt{2} + (-\sqrt{2}) = 0$

پ) مثال نقض: مثلث قائم‌الزاویه با دو ضلع قائمه ۱۰ و ۴ و مثلث قائم‌الزاویه

دیگری با دو ضلع قائمه ۸ و ۵

ت) مثال نقض: مستطیل اول با طول ۳ و عرض ۲ و مستطیل دوم با طول ۵ و

عرض ۱

(هنرسه - صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

(فرشاد فرامرزی)

-۱۰۴

$$OA = R \quad (1)$$

نقطه A روی دایره است؛ پس:

همچنین خط d بر دایره مماس است.

$$R = \text{فاصله } d \text{ از مرکز دایره} \quad (2)$$

از (1) و (2) نتیجه می‌گیریم:

$$4(x+1) = 2x + 5 \Rightarrow 4x + 4 = 2x + 5$$

$$\Rightarrow 2x = 1 \Rightarrow x = \frac{1}{2} \Rightarrow R = 4\left(\frac{1}{2} + 1\right) = 6$$

فاصله نقطه B از مرکز دایره برابر است با:

$$OB = \sqrt{\left(\frac{1}{2}\right)^2 + 1} = \frac{\sqrt{5}}{2}$$

نقطه B درون دایره است.

(هنرسه - صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(فاطمه یوسفی اوغلی)

-۱۰۵

اگر طول کمان‌های PQ و MN را به ترتیب با ℓ_1 و ℓ_2 و زاویه MON را با α نمایش دهیم، داریم:

$$\ell_1 = \frac{\pi r_1 \alpha}{180^\circ} \quad \text{و} \quad \ell_2 = \frac{\pi r_2 \alpha}{180^\circ}$$

$$\Rightarrow \frac{\ell_1}{\ell_2} = \frac{r_1}{r_2} = \frac{r}{2r} \Rightarrow \frac{4}{2} = \frac{1}{2} \Rightarrow \ell_2 = 8$$

(هنرسه - صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(فاطمه یوسفی اوغلی)

-۱۰۶

نکته ۱: اندازه هر زاویه محاطی، نصف اندازه کمان روبه‌روی آن است.

نکته ۲: در هر متوازی‌الاضلاع، زوایای مقابل با هم برابرند.

چون ABCD متوازی‌الاضلاع است، بنابر نکته ۲ داریم:

$$\hat{ADC} = \hat{ABC} \quad (I)$$

از طرفی $\hat{AMC}$ و $\hat{ABC}$ هر دو محاطی و روبه‌رو به کمان $\widehat{AC}$ می‌باشند، پس با استفاده از نکته ۱ داریم:

$$\hat{AMC} = \hat{ABC} = \frac{\widehat{AC}}{2} \quad (II)$$

$$\hat{AMC} = \hat{ADC} \quad (I) \text{ و } (II) \text{ داریم:}$$

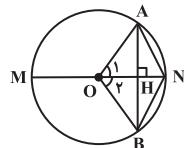
MC = DC = 8

(هنرسه - صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(یاسین سپهر)

-۱۰۱

با توجه به اطلاعات داده شده شکل زیر رارسم می‌کنیم:

$$OAN = OA + AN + ON = 4 + AN + 4 = 10 \Rightarrow AN = 2$$

از طرفی می‌دانیم اگر قطر MN، وتر AB را نصف کند، بر آن عمود است و

در نتیجه کمان‌های نظیر آن وتر را نیز نصف می‌کند، پس $\widehat{AN} = \widehat{BN}$ و در

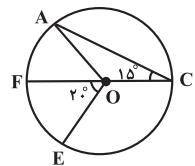
نتیجه چون وترهای نظیر دو کمان مساوی، برابر یکدیگرند، پس

است. $BN = AN = 2$

(هنرسه - صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(مینا عیبری)

-۱۰۲

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{FE} = 20^\circ \\ \widehat{AF} = 2\widehat{ACF} = 30^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow \widehat{AFE} = 20^\circ + 30^\circ = 50^\circ \Rightarrow A\hat{O}E = 50^\circ$$

$$\widehat{AFE} : \text{طول} \ell = \frac{\pi R \alpha}{180^\circ} = \frac{\pi \times 3 \times 50^\circ}{180^\circ} = \frac{5\pi}{6}$$

$$AOE : \text{مساحت قطاع} S = \frac{\pi R^2 \alpha}{360^\circ} = \frac{\pi \times 3^2 \times 50^\circ}{360^\circ} = \frac{5\pi}{4}$$

(هنرسه - صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(نورید مهیری)

-۱۰۳

زوایای $A\hat{B}C$ و $A\hat{O}C$ ، به ترتیب زاویه محاطی و زاویه مرکزی روبه‌رو به کمان AC هستند، پس داریم:

$$3\alpha + 15 = 2(\alpha + 12) \Rightarrow \alpha = 9$$

از طرفی مجموع سه کمان AB، AC و BC، برابر 360° است، پس داریم:

$$\widehat{AB} + \widehat{AC} + \widehat{BC} = 360^\circ \Rightarrow (2\beta + \alpha)^\circ + (3\alpha + 15)^\circ + (\beta + 3\alpha)^\circ = 360^\circ$$

$$\Rightarrow 2\beta + 7\alpha + 15 = 360^\circ \xrightarrow{\alpha=9} 2\beta + 78 = 360^\circ$$

$$\Rightarrow 2\beta = 282 \Rightarrow \beta = 94$$

(هنرسه - صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

مثلث ABC مثلث قائم‌الزاویه است که دارای یک زاویه 15° است. در این مثلث طول ارتفاع وارد بر وتر است. پس مساحت مثلث ABC

$$\frac{1}{2} \times 4 \times 1 = 2$$

برابر است با:

بنابراین داریم:

$$S_{\triangle ABC} = S_{\text{نیم‌دایره}} - S_{\text{قسمت هاشورخورده}} = S - \frac{1}{2}(\pi \times 2^2) - 2 = 2\pi - 2$$

(هنرسه - صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

(سرا، فضروی) -۱۱۰

در شکل زیر، AB قطر دایره است. پس چون $\hat{N}$ زاویه محاطی رو به قطر است، 90° می‌باشد. همچنین AD نیمساز $\hat{A}$ است، پس:

$$\hat{A}_1 = \hat{A}_2 \quad (1)$$

$$\hat{A}_1 = \frac{\widehat{CN}}{2} = \hat{B}_1 \quad (2)$$

$$\hat{A}_2 = \frac{\widehat{NB}}{2} \quad (3)$$

از آنجایی که DB در نقطه B مماس بر دایره می‌باشد لذا قطر AB بر آن عمود است. پس:

$$\hat{DBA} = 90^\circ \Rightarrow A\hat{B}C + \hat{B}_1 + \hat{B}_2 = 90^\circ$$

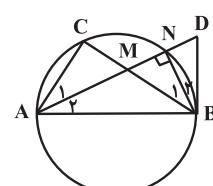
$$\Rightarrow \frac{\widehat{AC}}{2} + \frac{\widehat{CN}}{2} + \hat{B}_2 = 90^\circ$$

$$\Rightarrow \hat{B}_2 = 90^\circ - \frac{\widehat{AN}}{2} \Rightarrow \hat{B}_2 = \frac{\widehat{AB}}{2} - \frac{\widehat{AN}}{2} = \frac{\widehat{NB}}{2} \quad (4)$$

$$\xrightarrow{(3), (4)} \hat{A}_2 = \hat{B}_2 \quad (5)$$

$$\xrightarrow{(1), (2), (5)} \hat{B}_1 = \hat{B}_2$$

در مثلث NBD ، NB هم نیمساز و هم ارتفاع است. پس این مثلث الزاماً متساوی‌الساقین است.

(هنرسه - صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

-۱۰۷ (ممدر پوراهمدی)

$$\text{قطر دایره است، پس } \widehat{AC} = 80^\circ \text{ و داریم:}$$

$$\hat{DBA} = \frac{\widehat{AD}}{2} = \frac{100^\circ}{2} = 50^\circ$$

$$\hat{BAC} = \frac{\widehat{BC}}{2} \Rightarrow 25^\circ = \frac{\widehat{BC}}{2} \Rightarrow \widehat{BC} = 50^\circ \Rightarrow \hat{BDC} = \frac{\widehat{BC}}{2} = 25^\circ$$

$$\widehat{DB} = 180^\circ - \widehat{BC} = 130^\circ$$

ΔDMB زاویه خارجی DMA است. بنابراین:

$$\hat{DMA} = 25^\circ + 50^\circ = 75^\circ$$

(هنرسه - صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

-۱۰۸ (ممدر پوراهمدی)

$$\text{اندازه زاویه محاطی، نصف کمان رو به رو به آن است یعنی } \hat{A} = \frac{\widehat{BC}}{2} \text{ پس}$$

$$2x + y + 3x = 360^\circ \xrightarrow{y=4x} 5x + 4x = 360^\circ$$

$$\Rightarrow 9x = 360^\circ \Rightarrow \begin{cases} x = 40^\circ \\ y = 160^\circ \end{cases}$$

$$y - x = 160^\circ - 40^\circ = 120^\circ$$

(هنرسه - صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

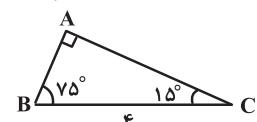
-۱۰۹ (ممدر فندان)

در هر دایره مجموع اندازه کمان‌های تشکیل دهنده دایره برابر 360° است.

داریم:

$$\widehat{AB} = \frac{\widehat{AC}}{5} = \frac{\widehat{BC}}{6} \Rightarrow \begin{cases} \widehat{AC} = 5\widehat{AB} \\ \widehat{BC} = 6\widehat{AB} \end{cases} \Rightarrow \widehat{AB} + \widehat{BC} + \widehat{AC} = 12\widehat{AB} = 360^\circ$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \widehat{AB} = 30^\circ \\ \widehat{AC} = 150^\circ \\ \widehat{BC} = 180^\circ \end{cases} \xrightarrow{\text{زاویه محاطی}} \begin{cases} \hat{C} = 150^\circ \\ \hat{B} = 75^\circ \\ \hat{A} = 90^\circ \end{cases}$$

با توجه به قائم بودن زاویه AC ، BC قطر دایره است.

چون M روی نیمساز زاویه C واقع شده است، $MH' = MH = 2$ می‌باشد

و بنابراین با استفاده از قضیه فیثاغورس

$$\text{می‌توان نتیجه گرفت } BM = 4 \text{ است. بنابراین } BH = 2\sqrt{3} \text{ و } BC = 4\sqrt{3} \text{ است.}$$

(هنرمه‌های ۱۷۰)

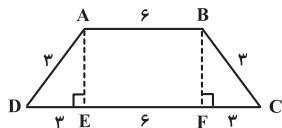
(رفنا عباسی اصل)

-۱۱۶

فرض کنیم چهارضلعی $ABCD$ ذوزنقه مفروض باشد، از A و B بر

عمود می‌کنیم. در این صورت در مثلث‌های قائم‌الزاویه $\triangle BFC$ و $\triangle ADE$ ، طول

وتر با یکی از اضلاع قائم‌های برابر می‌شود و این غیرممکن است.

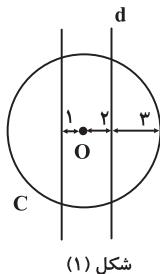

(هنرمه‌های ۱۷۱ و ۱۷۲)

(فرشاد فرامرزی)

-۱۱۷

خط d و دایرة C را رسم می‌کنیم.

نقاطی که از خط d به فاصله x هستند، دو خط به موازات خط d در دو

طرف آن و به فاصله x از آن می‌باشند. اگر $x = 3$ ، آنگاه مسئله سه جواب

دارد (شکل ۱) و اگر $x < 3$ ، مسئله دارای دو جواب می‌باشد.

همچنین در حالت $x = 7$ ، مسئله یک جواب دارد (شکل ۲) و اگر $x > 7$

مسئله فاقد جواب می‌باشد. بنابراین برای این که دو یا سه جواب داشته باشیم، باید $7 < x \leq 3$ باشد.

(کتاب تابستان)

-۱۱۱

مراحل برهان غیرمستقیم یا برهان خلف (صفحه ۲۴ کتاب درسی)

(هنرمه‌های ۱۷۳)

(کتاب تابستان)

-۱۱۲

$OA = OB = R \Rightarrow AB = O$

$O'A = O'B = R' \Rightarrow AB = O'$

بنابراین نتیجه می‌شود که O' روی عمودمنصف AB می‌باشد.

(هنرمه‌های ۱۷۰)

(ریم مشتق‌نم)

-۱۱۳

اگر در یک قضیه، جای «فرض» و «حکم» را عوض کنیم به آنچه حاصل

می‌شود عکس قضیه گفته می‌شود. بنابراین عکس قضیه، عبارت گزینه «۲»

می‌باشد.

(هنرمه‌های ۱۷۲)

(امیر هوشک فمسه)

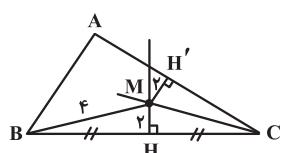
-۱۱۴

با توجه به تعاریف نقطه گزاره، گزینه «۲» صحیح است.

(هنرمه‌های ۱۷۳)

(امید غلامی)

-۱۱۵

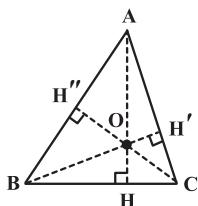
برای تعیین طول ضلع BC کافی است اندازه BH را محاسبه کنیم.

$$BC = 2BH$$

منطبقاند و B نقطه تلاقی سه ارتفاع مثلث OAC است، یعنی A_2 و B نیز

بر هم منطبقاند. پس مثلث $A_1A_2A_3$ همان مثلث ABC می‌باشد و در نتیجه نسبت مساحت آن‌ها برابر یک است.

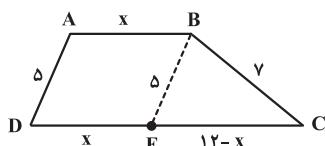

(هنرسه - صفحه ۱۹)

-۱۲۰ (علیرضا نعمتاللهی)

با توجه به شکل زیر، از رأس B خطی به موازات ساق AD رسم می‌کنیم تا قاعده بزرگ را در نقطه E قطع کند. چهارضلعی $ABED$ متوازی‌الاضلاع می‌باشد، بنابراین:

$$\begin{cases} AD = BE = ۵ \\ AB = DE = x \end{cases}$$

حال قضیه نامساوی مثلث را در $\triangle BCE$ می‌نویسیم:

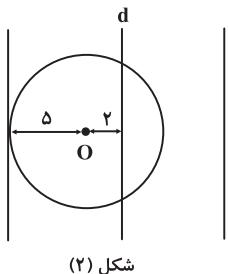
$$\Delta BCE : |BC - BE| < CE < BE + BC$$

$$\Rightarrow ۷ - ۵ < ۱۲ - x < ۷ + ۵ \Rightarrow ۲ < ۱۲ - x < ۱۲$$

$$\frac{(-12)}{(-12)} \Rightarrow ۲ - ۱۲ < -x < ۱۲ - ۱۲ \Rightarrow -10 < -x < 0$$

$$\Rightarrow 0 < x < 10$$

(هنرسه - صفحه‌های ۱۷ و ۲۰ تا ۲۳)

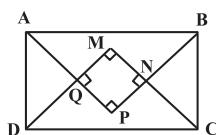
شکل (۲)

(هنرسه - صفحه‌های ۱۰ و ۱۶)

-۱۱۸

هر نقطه‌ای که روی محل تلاقی نیمسازهای دو زاویه مجاور مستطیل باشد، از سه ضلع آن به یک فاصله است. مثلاً اگر M محل تلاقی نیمسازهای زوایای C و D در مستطیل $ABCD$ باشد، آن‌گاه داریم:

M از BC و CD به یک فاصله است $\Rightarrow M$ روی نیمساز زاویه C است.
 M از AD و CD به یک فاصله است $\Rightarrow M$ روی نیمساز زاویه D است.
در نتیجه نقطه M از اضلاع BC ، CD و AD به یک فاصله می‌باشد.
مطابق شکل، نقاط M ، N ، P و Q که محل تلاقی نیمسازهای داخلی زوایای مجاور مستطیل هستند، هر کدام از سه ضلع مستطیل $ABCD$ ، فاصله‌ای یکسان دارند. واضح است که نقطه‌ای وجود ندارد که از هر چهار ضلع این مستطیل، فاصله‌ای برابر داشته باشد.

(هنرسه - صفحه‌های ۱۰ و ۱۶ تا ۲۳)

-۱۱۹ (محمدعلی تاریپور)

اگر CH' ، AH و CH'' سه ارتفاع مثلث ABC باشند، آن‌گاه CH' ، OH و BH'' ارتفاعهای مثلث OBC هستند. امتدادهای این سه ارتفاع در نقطه A هم‌س هستند، پس نقطه A_3 همان نقطه A است. به دلیل مشابه C نقطه تلاقی سه ارتفاع مثلث OAB است، پس A_1 و C بر هم

بررسی گزینه‌ها:
گزینه «۱»: انرژی ← ژول

$$[J] = \frac{\text{kgm}^2}{\text{s}^2} \left\{ \begin{array}{l} \text{kg} \\ \text{m} \\ \text{s} \end{array} \right\}$$

سه یکای اصلی

گزینه «۲»: نیرو ← نیوتن

$$[N] = \frac{\text{kgm}}{\text{s}^2} \left\{ \begin{array}{l} \text{kg} \\ \text{m} \\ \text{s} \end{array} \right\}$$

سه یکای اصلی

گزینه «۳»:

$$\rho = \frac{m}{V} \Rightarrow [\text{يكای چگالی}] = \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \left\{ \begin{array}{l} \text{kg} \\ \text{m} \\ \text{m} \end{array} \right\}$$

دو یکای اصلی

گزینه «۴»: فشار ← پاسکال

$$P = \frac{F}{A} \Rightarrow [Pa] = \frac{\text{kNm}}{\text{m}^2} = \frac{\text{kg}}{\text{s}^2 \text{m}} \left\{ \begin{array}{l} \text{kg} \\ \text{m} \\ \text{s} \end{array} \right\}$$

سه یکای اصلی

(فیزیک - صفحه ۷)

(سیدعلی میرنوری)

-۱۲۷

با توجه به قاعدة تخمین داریم:

$$0 / 000000785 = \frac{7 / 85}{5 / 85} \times 10^{-7} \sim 10^1 \times 10^{-7} = 10^{-6}$$

$5 < 7 / 85 < 10$

(فیزیک - صفحه‌های ۱۸ و ۲۰)

(احسان محمدی)

-۱۲۸

$$m = \rho V \quad , \quad V = V_2 - V_1$$

$$V_2 = \frac{1}{2} (\pi) (R^3) = 2(5^3) = 250 \text{ cm}^3 \quad \text{حجم نیم کره بزرگ}$$

$$V_1 = \frac{1}{2} (\pi) (r^3) = 2(2^3) = 16 \text{ cm}^3 \quad \text{حجم نیم کره کوچک}$$

$$V = 250 - 16 = 234 \text{ cm}^3 \Rightarrow m = \rho V = 8 \times (234) = 1872 \text{ g}$$

(فیزیک - صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

(حامد پوقداری)

-۱۲۹

$$\rho_A = \frac{m_A + m_B}{V_A + V_B} \quad \frac{m_B = \rho_B V_B = 6 \times 90 = 540 \text{ g}}{V_A + 90} \Rightarrow V_B = \frac{360 + 540}{\rho_B} = \frac{360 + 540}{12} = \frac{900}{12} = 75 \text{ cm}^3$$

$$\Rightarrow V_A = 30 \text{ cm}^3 \Rightarrow \rho_A = \frac{360}{30} = 12 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

(فیزیک - صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

(معصومه افضلی)

-۱۳۰

تعریف AU: به میانگین فاصله زمین تا خورشید واحد نجومی (AU) می‌گویند.

$$1 \text{ AU} = 1 / 5 \times 10^{11} \text{ m}$$

میانگین فاصله خورشید تا نزدیک‌ترین ستاره

$$= 4 / 5 \times 10^{16} \text{ m} \times \frac{1 \text{ AU}}{1 / 5 \times 10^{11} \text{ m}} = 3 \times 10^5 \text{ AU}$$

میانگین فاصله زمین تا خورشید

$$= 1 / 5 \times 10^{11} \text{ m} \times \frac{1 \text{ AU}}{1 / 5 \times 10^{11} \text{ m}} = 1 \text{ AU}$$

(فیزیک - صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(اسماعیل هرادی)

فیزیک (۱)

-۱۲۱

دعا بر (الف) و (ت) نادرست استند.
مدل‌ها و نظریه‌های فیزیکی در طول زمان همواره معتبر نیستند و ممکن است
دستخوش تغییر شوند. آنچه بیش از همه در پیشبرد و تکامل علم فیزیک
نقش ایفا کرده، تفکر نقادانه و اندیشه‌ورزی فعال فیزیک‌دانان نسبت به
پدیده‌هایی است که با آنها مواجه می‌شوند.

(فیزیک - صفحه ۲)

-۱۲۲

در شکل سوال (شکل صفحه ۶ کتاب درسی)، از مدل پرتوی نور برای انتشار
نور از یک چشمۀ نور استفاده شده است. دقت کنید چون چشمۀ نور خورشید
است و در فاصلۀ دوری قرار دارد، پرتوهایی که به جسم رسیده‌اند باید به
صورت موازی مدل‌سازی شوند (گزینه «۳»). اما پرتوهای بازتابیده و اگرا
خواهند بود (رد گزینه «۲») و برخی از پرتوها پس از بازتاب از جسم، وارد
دوربین می‌شوند و تصویری از جسم تشکیل می‌دهند. (رد گزینه «۱»)
(فیزیک - صفحه‌های ۵ و ۶)

-۱۲۳

(فسرو ارغوانی‌فرد)
اعداد ۱۰۶ / ۵ و ۱۵۳ / ۵ از مقادیر دیگر فاصلۀ زیادی دارند و معتبر
نیستند. معدل اعداد دیگر را به دست می‌آوریم.

$$120 / 5 + 126 / 5 + 124 / 5 + 126 / 0 + 123 / 5 = 124 / 5$$

(فیزیک - صفحه ۱۵)

-۱۲۴

(امین پیات بارونی)

از رابطه چگالی به خوبی می‌دانیم که $\frac{\text{حجم}}{\text{حجم}} = \frac{\text{چگالی}}{\text{چگالی}}$ است، بنابراین:

$$\rho_1 = \frac{m_1}{V_1} \quad , \quad \rho_2 = \frac{m_2}{V_2} \quad , \quad m_1 = m_2 = m \quad , \quad V_2 = 2V_1$$

$$\frac{\rho_2}{\rho_1} = \frac{\frac{m_2}{V_2}}{\frac{m_1}{V_1}} = \left(\frac{m_2}{m_1} \right) \times \left(\frac{V_1}{V_2} \right) = \left(\frac{m}{m} \right) \times \left(\frac{V_1}{2V_1} \right) \Rightarrow \frac{\rho_2}{\rho_1} = \frac{1}{2} = 0 / 5$$

(فیزیک - صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

-۱۲۵

(امیر محمدی‌انزابی)

وسیله (۱) زمان‌سنج مدرج است، لذا داریم:

$$\text{کمینه تقسیم‌بندی مقیاس} \times \frac{1}{2} = \text{خطای اندازه‌گیری وسیله (۱)}$$

$$= \pm \frac{1}{2} \times 0 / 2 = \pm 0 / 1 s$$

وسیله (۲) زمان‌سنج رقمی (دیجیتال) است، لذا داریم:

$$= \text{دقت اندازه‌گیری وسیله (۲)} = \text{یک واحد از آخرین رقم قرائت شده توسط وسیله}$$

پس:

$$\text{قدر مطلق خطای اندازه‌گیری وسیله (۱)} = \frac{0 / 1}{0 / 01} = 10$$

دقت اندازه‌گیری وسیله (۲)

(فیزیک - صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

-۱۲۶

(مسعود زمانی)

۲ یکای اصلی متر و ثانیه $\rightarrow g : \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \rightarrow$ شتاب (گرانش)

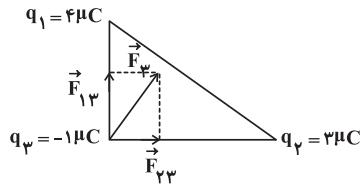

بازدید

آموزن

گاهی

سالیانه

$$F_{13} = k \frac{|q_1||q_3|}{r_{13}^2} = 9 \times 10^9 \times \frac{4 \times 1 \times 10^{-12}}{(3 \times 10^{-2})^2} = 40 \text{ N}$$

$$F_{23} = k \frac{|q_2||q_3|}{r_{23}^2} = 9 \times 10^9 \times \frac{3 \times 1 \times 10^{-12}}{(3 \times 10^{-2})^2} = 30 \text{ N}$$

$$\vec{F}_3 = \vec{F}_{13} + \vec{F}_{23} \Rightarrow F_3 = \sqrt{F_{13}^2 + F_{23}^2} = \sqrt{40^2 + 30^2} = 50 \text{ N}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۵ تا ۱۰)

(مهری براتی)

-۱۳۵

$$E = k \frac{|q|}{r^2} \Rightarrow E_1 = \left(\frac{r_2}{r_1}\right)^2 = \left(\frac{r_1 + d}{r_1}\right)^2 \Rightarrow \frac{180}{\lambda^2} = \left(\frac{r_1 + d}{r_1}\right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{3}{2} = \frac{r_1 + d}{r_1} \Rightarrow r_1 = 2d$$

فقط گزینه «۳» در این رابطه صدق می‌کند.

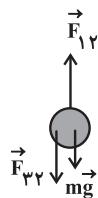
 $r_1 = 2 \text{ cm}$ $r_2 = 3 \text{ cm}$ $d = 10 \text{ cm}$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۴)

(اسماعیل امامی)

-۱۳۶

نیروهای وارد بر کره (۲) به صورت زیر هستند که برای تعادل باید نیروی وارد از طرف (۱) به (۲) الزاماً دافعه باشد.

$$F_{12} = F_{23} + mg \Rightarrow k \frac{|q_1||q_2|}{r_{12}^2} = k \frac{|q_3||q_2|}{r_{23}^2} + mg$$

$$\Rightarrow 90 \times \frac{|q_1| \times 2}{100} = \frac{90 \times 4 \times 2}{100} + 0 / 0.9 \times 10 \Rightarrow 1 / 8 q_1 = 2 / 2 + 0 / 9$$

$$\Rightarrow q_1 = 4 / 5 \mu\text{C}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۵ تا ۱۰)

(مهری براتی)

-۱۳۱

با نزدیک کردن میله باردار با بار مثبت، با ایجاد نیروی دافعه بین بارهای مثبت میله و کلاهک الکتروسکوپ، به بارهای مثبت بر روی صفحه‌های الکتروسکوپ افزوده شده و صفحات از هم دورتر می‌شوند. از طرفی با مالش میله شیشه‌ای با ابریشم، میله شیشه‌ای دارای بار مثبت و پارچه ابریشمی دارای بار منفی می‌شود.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۳ تا ۱۳)

-۱۳۲

(پهلوی غفاری)

بار $C = 6 \times 10^{-18}$ چون مضرب صحیحی از $C = 6 \times 10^{-19}$ نیست نمی‌تواند وجود داشته باشد.

$$n_1 = \frac{q_1}{e} = \frac{4 \times 10^{-18}}{1 / 6 \times 10^{-19}} = 0 / 25 \times 10^2 = 25$$

$$n_2 = \frac{q_2}{e} = \frac{6 \times 10^{-18}}{1 / 6 \times 10^{-19}} = \frac{3}{\lambda} \times 10^2 = 37 / 5$$

$$n_3 = \frac{q_3}{e} = \frac{0 / 8 \times 10^{-18}}{1 / 6 \times 10^{-19}} = 0 / 5 \times 10 = 0 / 5 \times 10 = 5$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۳ تا ۱۵)

-۱۳۳

(ابراهیم بیهاری)

$$q = ne = 5 \times 10^{12} \times 1 / 6 \times 10^{-19} = 8 \times 10^{-7} \text{ C} = 0 / 8 \mu\text{C}$$

q_1 الکترون از دست می‌دهد بنابراین بار آن $C = 8 \mu\text{C}$ می‌شود و چون دو کره به هم متصل شده‌اند بار q_2 پس از اتصال $C = 8 \mu\text{C}$ می‌شود اما قبل از اتصال $C = 6 \mu\text{C}$ بوده است، زیرا:

$$\frac{q_1 + q_2}{2} = q' \Rightarrow \frac{2 + q_2}{2} = 2 / \lambda \Rightarrow q_2 = 3 / 6 \mu\text{C}$$

$$\frac{k \frac{|q_1 q_2'|}{r_{12}'^2}}{k \frac{|q_1 q_2|}{r_{12}^2}} = \frac{2 / 8 \times 2 / \lambda}{3 / 6 \times 2} = \frac{7 \times 1 / 4}{9} = \frac{49}{45}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۳ تا ۱۵)

-۱۳۴

(فرشید رسولی)

همان‌طوری که در شکل مشخص شده است، مثلث قائم‌الزاویه متساوی‌الساقین بوده و نیروهای وارد بر q_3 برابر هم عمودند.

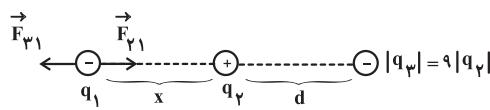

(مفهوم افضلی)

-۱۳۹

برایند نیروهای الکتریکی وارد بر بار q_1 صفر است. بنابراین با فرض مثبت

بودن q_2 دو بار q_1 و q_3 باید منفی باشد.

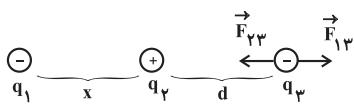

$$F_{31} = F_{21}$$

$$\frac{k|q_1||q_3|}{(x+d)^2} = \frac{k|q_1||q_2|}{x^2} \Rightarrow \frac{|q_3|}{(x+d)^2} = \frac{|q_2|}{x^2}$$

$$\sqrt{\frac{3}{x+d}} = \frac{1}{x} \Rightarrow 3x = x + d \Rightarrow 2x = d$$

برایند نیروهای الکتریکی وارد بر بار q_3 نیز صفر است. بنابراین:

$$F_{13} = F_{23}$$

$$\frac{k|q_1||q_3|}{(x+d)^2} = \frac{k|q_2||q_3|}{d^2} \Rightarrow \frac{|q_2|}{|q_1|} = \frac{d^2}{(x+d)^2} \Rightarrow \frac{d=2x}{(x+2x)^2}$$

$$\frac{|q_2|}{|q_1|} = \frac{(2x)^2}{(x+2x)^2} \Rightarrow \frac{|q_2|}{|q_1|} = \frac{4x^2}{9x^2} \Rightarrow \frac{q_2}{q_1} = -\frac{4}{9}$$

توجه کنید که مثبت فرض کردن بار q_2 تأثیری در جواب نهایی سوال ندارد.

(فیزیک ۲ - صفحه های ۵ تا ۱۰)

(کاظم شاهمنکی)

-۱۴۰

اندازه نیروی دافعه الکتریکی وارد بر هر پروتون را برابر با اندازه وزن پروتون

در سطح زمین قرار می دهیم؛ داریم:

$$W = F \Rightarrow mg = k \frac{q^2}{r^2} \Rightarrow r^2 = \frac{kq^2}{mg}$$

$$\Rightarrow r^2 = \frac{9 \times 10^9 \times (1/6 \times 10^{-19})^2}{1/6 \times 10^{-27} \times 10} = \frac{9 \times 1/6 \times 10^{-39}}{10^{-26}}$$

$$\Rightarrow r^2 = 14/4 \times 10^{-3} = 144 \times 10^{-4} \text{ m}^2$$

$$\Rightarrow r = 12 \times 10^{-2} \text{ m} = 12 \text{ cm}$$

(فیزیک ۲ - صفحه های ۵ تا ۱۰)

(غلامرضا مهیب)

-۱۳۷

ابتدا بار خالص و اولیه کره اول را محاسبه می کنیم:

$$q - ne = -\frac{2}{3}q \Rightarrow \frac{5}{3}q = ne \quad \frac{n=5 \times 10^{13}}{e=1/6 \times 10^{-19} \text{ C}}$$

$$q = \frac{3 \times 5 \times 10^{13} \times 1/6 \times 10^{-19}}{5} = 4/8 \mu\text{C}$$

بار نهایی کره برابر است با:

$$-\frac{2}{3}q = -3/2 \mu\text{C}$$

با اتصال این کره به کره ای رسانا و مشابه، بار هر کره نصف بار کل و خالص

آنها می شود:

$$q'_1 = q'_2 = \frac{-3/2 + 19/2}{2} = 8 \mu\text{C}$$

مقدار باری که از یک کره به دیگری منتقل می شود برابر است با:

$$q = 19/2 - 8 = 11/2 \mu\text{C}$$

(فیزیک ۲ - صفحه های ۲ تا ۵)

(کاظم شاهمنکی)

-۱۳۸

اندازه نیروی الکتریکی بین دو بار الکتریکی نقطه ای از رابطه

$$F = k \frac{|q_1||q_2|}{r^2}$$

است. داریم:

$$F_1 = k \frac{q^2}{r^2}$$

در حالت ثانویه داریم:

$$F_2 = k \frac{(q+2q)(-q+2q)}{r^2} = k \frac{3q^2}{r^2} = 3F_1$$

(فیزیک ۲ - صفحه های ۵ تا ۱۰)

(مفهوم افضلی)

-۱۴۴

پیشوندهای مربوط را بحسب اعداد آنها در رابطه جایگذاری کرده و ساده می‌کنیم:

$$\frac{10^{-9} g}{10^{-6} m \cdot x} = \frac{10 \times 10^{-3} g}{10^{-3} m^3}$$

توجه داشته باشید هر لیتر معادل یک هزار مترمکعب است.

$$\frac{10^{-3}}{x} = \frac{10^1}{m^2} \Rightarrow x = 10^{-4} m^2 \Rightarrow x = (10^{-2})^2 m^2 \Rightarrow x = 1 \text{ cm}^2$$

سانتی معادل با 10^{-2} است.

(فیزیک - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳)

(مفهوم افضلی)

-۱۴۵

$$\frac{0 / \Delta cm}{2} = \pm 0 / 25 \text{ cm}$$

توجه کنید که عدد خطرا باید به صورت $\pm 0 / 3 \text{ cm}$ گرد کنیم تا از نظر محاسبه‌های فیزیکی مرتبه خطرا و عدد غیرقطعی خوانده شده یکسان باشد.

$$3 / 7 \pm 0 / 3 \text{ cm}$$

(فیزیک - صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷)

(مثبت (شنبان))

-۱۴۶

اگر رابطه چگالی را برای این جواهر بنویسیم:

$$\rho = \frac{m_{جواهر}}{V_{جواهر}}$$

$$\Rightarrow 11 / 5 = \frac{92}{V_{جواهر}} \Rightarrow V_{جواهر} = 8 \text{ cm}^3$$

$$\Rightarrow V = V_{ناخالصی} + V_{طلاء} = 8 \text{ cm}^3 \quad (1)$$

$$m_{ناخالصی} = m_{طلاء} + m_{جواهر}$$

$$\frac{m=\rho V}{\text{ناخالصی}} \rightarrow (\rho V)_{طلاء} + (\rho V)_{ناخالصی} = 92$$

$$\Rightarrow 19V_{ناخالصی} + 7V_{طلاء} = 92 \quad (2)$$

با حل این دستگاه دو معادله و دو مجهول می‌توان حجم طلا را بدست آورد:

$$\begin{cases} (2), \\ (1) \end{cases} \rightarrow \begin{cases} V_{ناخالصی} + V_{طلاء} = 8 \\ 19V_{ناخالصی} + 7V_{طلاء} = 92 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} -7V_{ناخالصی} - 7V_{طلاء} = -56 \\ 19V_{ناخالصی} + 7V_{طلاء} = 92 \end{cases}$$

$$12V_{ناخالصی} = 36 \Rightarrow V_{ناخالصی} = 3 \text{ cm}^3$$

$$m_{ناخالصی} = \rho_{ناخالصی} \cdot V_{ناخالصی} = 19 \times 3 = 57 \text{ g}$$

(فیزیک - صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

(مسعود زمانی)

-۱۴۱

(الف) شتاب گرانشی بحسب متر بر مجدوثر ثانیه (فرعی و برداری)

(ب) جرم ماده بحسب کیلوگرم (اصلی و نرده‌ای)

(پ) تندی بحسب متر بر ثانیه (فرعی و نرده‌ای)

(ت) انرژی بحسب ژول (فرعی و نرده‌ای)

(ث) نیرو بحسب نیوتون (فرعی و برداری)

(فیزیک - صفحه‌های ۶ و ۷)

-۱۴۲

(همید زرین‌کفسن)

برای تخمین مرتبه بزرگی ابتدا تمام اعداد را به صورت نماد علمی بعنی $x \times 10^n$ می‌نویسیم و درنهایت اگر $x \leq 1$ باشد در این صورت $x \sim 10^0$ و اگر $x > 1$ باشد، در این صورت $x \sim 10^0$ تخمین زده می‌شود.

به بررسی تک تک گزینه‌ها می‌پردازیم:

$$1) \ 0 / 000080\Delta = 8 / 0\Delta \times 10^{-5}$$

$$\frac{8/0\Delta > 5}{\sim 10^1 \times 10^{-5}} = 10^{-4}$$

$$2) \ 49009321 = 4 / 9009321 \times 10^7$$

$$\frac{4/9009321 < 5}{\sim 10^0 \times 10^7} = 10^7$$

$$3) \ \frac{1}{50000} = 2 \times 10^{-5} \xrightarrow[2<5]{\sim 10^0 \times 10^{-5}} = 10^{-5}$$

$$4) \ 0 / 000801 \times 10^4 = 8 / 01 \times 10^{-4} \times 10^4 = 8 / 01 \xrightarrow[8/01 > 5]{\sim 10^1}$$

(فیزیک - صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۸ تا ۲۰)

(مهرداد مردانی)

-۱۴۳

جرم میانگین هر نفر $\times$ تعداد انسان‌ها = جرم انسان‌ها

$$= (7 \times 10^9) \times (60) = 4 / 2 \times 10^{11} \text{ kg}$$

با این فرض که ماده تشکیل‌دهنده انسان‌ها از جنس ستاره‌های کوتوله سفید است، داریم:

$$\rho = \frac{m}{V} \Rightarrow V = \frac{m}{\rho} = \frac{4 / 2 \times 10^{11}}{10^8} = 4200 \text{ m}^3$$

با این فرض در یک اتاق به حجم 4200 m^3 (مثلًا با ابعاد $40 \text{ m} \times 35 \text{ m} \times 3 \text{ m}$) همه انسان‌ها جای می‌گیرند.

(فیزیک - صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

(اسماعیل امیر)

برای محاسبه فضای حفره از رابطه زیر استفاده می‌کنیم که در آن حجم حفره با V و حجم شکل ظاهری آن λV است.

$$\rho = \frac{m}{V_0 - V} \Rightarrow \lambda = \frac{6000}{1000 - V} \Rightarrow \lambda V = 6000$$

$$\Rightarrow \lambda V = 2000 \Rightarrow V = 250 \text{ cm}^3$$

اگر در این فضای خالی مایعی به چگالی $\frac{g}{\text{cm}^3}$ بریزیم، داریم:

$$\rho' = \frac{m'}{V} \Rightarrow \lambda = \frac{m'}{250} \Rightarrow m' = 500 \text{ g}$$

در نتیجه جرم مکعب و مایع داخل آن برابر $5/6$ کیلوگرم می‌شود.

(فیزیک ا- صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

(سیدامیر نیکمیر نهالی)

-۱۴۹

(مفهوم افضلی)

$$\lambda = \frac{\lambda}{100} \times 65 = 8 \times 10^{-2} \times 6 / 5 \times 10^1 \sim 10^1 \times 10^{-2} \times 10^1 \times 10^1$$

$$= 10^1 \text{ kg} = 10^4 \text{ g}$$

$$\text{حجم خون} \Rightarrow V = \frac{m}{\rho} \Rightarrow V = \frac{10^4 \text{ g}}{10^4 \text{ g/cm}^3} \sim \frac{10^4}{1} \text{ cm}^3 = 10^4 \text{ cm}^3$$

$$\text{حجم گلبول‌های قرمز خون} = \frac{40}{100} \times 10^4 = 4 \times 10^{-1} \times 10^4$$

$$\sim 10^{-1} \times 10^4 = 10^3 \text{ cm}^3$$

$$\text{حجم یک گلبول قرمز} \Rightarrow V = A \times h = 4 / 5 \mu\text{m}^3 \times 17 \mu\text{m}$$

$$= 4 / 5 \times 10^0 \times 1 / 7 \times 10^1 \sim 10^1 \mu\text{m}^3$$

$$= 10^1 \mu\text{m}^3 \times \frac{(10^{-4})^3 \text{ cm}^3}{1 \mu\text{m}^3} \sim 10 \times 10^{-12} \text{ cm}^3 \sim 10^{-11} \text{ cm}^3$$

حجم گلبول‌های قرمز خون = تعداد گلبول‌های قرمز حجم یک گلبول قرمز

$$= \frac{10^3}{10^{-11}} = 10^{14} \text{ گلبول قرمز}$$

(فیزیک ا- صفحه‌های ۱۰، ۱۳ و ۱۸)

-۱۵۰

(مهدویان مردانی)

-۱۴۸

به بررسی موارد می‌پردازیم:

$$(1) 10 \frac{Tg \times dam^2}{\mu s^2} = 10 \frac{Tg \times dam^2}{\mu s^2} \times \left(\frac{1 \text{ g}}{10^{-12} \text{ Tg}} \right) \times \left(\frac{10^{-3} \text{ kg}}{1 \text{ g}} \right)$$

$$\times \left(\frac{1 \text{ m}}{10^{-1} \text{ dam}} \right)^2 \times \left(\frac{10^6 \mu\text{s}}{1 \text{ s}} \right)^2 = 10 \times 10^{12} \times 10^{-3} \times 10^2 \times 10^{12} \frac{\text{kg} \cdot \text{m}^2}{\text{s}^2}$$

$$= 10^{24} \frac{\text{kg} \cdot \text{m}^2}{\text{s}^2} = 10^{24} \text{ J} \quad \checkmark$$

$$(2) 350 \times 10^3 \frac{pg}{mm^3} = 350 \times 10^3 \frac{pg}{mm^3} \times \left(\frac{1 \text{ g}}{10^{12} \text{ pg}} \right)$$

$$\times \left(\frac{10^{-3} \text{ kg}}{1 \text{ g}} \right) \times \left(\frac{10^3 \text{ mm}}{1 \text{ m}} \right)^3 = 350 \times 10^3 \times 10^{-12} \times 10^{-3} \times 10^9 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$$

$$= 0 / 35 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} < \frac{1 \text{ kg}}{\text{m}^3} \quad \checkmark$$

$$(3) \frac{1 \text{ g}}{L} = \frac{1 \text{ g}}{L} \times \frac{1 \text{ kg}}{10^3 \text{ g}} \times \frac{1 \text{ L}}{10^3 \text{ cm}^3} = 10^{-6} \frac{\text{kg}}{\text{cm}^3} < 1 \frac{\text{kg}}{\text{cm}^3} \quad \times$$

$$(4) \frac{N}{g} = \frac{N}{g} \times \frac{10^3 \text{ g}}{\text{kg}} = \frac{N}{g} \times 10^3 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$$

$$= 50 \times 10^3 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} = 50 \times 10^3 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \times \left(\frac{1 \text{ s}}{10^3 \text{ ms}} \right)^2 = 50 \times 10^3 \times 10^{-6} \frac{\text{m}}{(\text{ms})^2}$$

$$= 0 / 0.5 \frac{\text{m}}{(\text{ms})^2} < 1 \frac{\text{m}}{(\text{ms})^2} \quad \checkmark$$

(فیزیک ا- صفحه‌های ۱۰، ۱۳)

$$\rho_A = \frac{m_A}{V_A} = \frac{225}{25} = 3 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

يعني $\rho_{\text{مخلوط}} > \rho_A$ است، بنابراین باید ρ_B از $\rho_{\text{مخلوط}}$ کمتر باشد.

(فیزیک ا- صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

(پرها م رهانی)

-۱۵۴

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عدد جرمی مجموع شمار پروتون‌ها و نوترون‌های آنها است. در

حالی که واکنش پذیری عناصر به تعداد پروتون و الکترون‌های آنها بستگی

دارد.

گزینه «۲»: این دو ایزوتوپ در خواص شیمیایی یکسان هستند و تنها در

خواص فیزیکی وابسته به جرم مانند چگالی، با یکدیگر تفاوت دارند.

گزینه «۳»: هر چه نیم عمر ماده‌ای کمتر باشد، سریع تر نابود می‌شود، در

نتیجه درصد فراوانی کمتری خواهد داشت.

گزینه «۴»: اغلب ایزوتوپ‌هایی که نسبت شمار نوترون‌ها به پروتون‌های

آنها برابر یا بزرگ‌تر از $1/5$ باشد، ناپایدارند که این نسبت برابر

$$\frac{A}{Z} \leq 2/5 \text{ می‌باشد.}$$

(شیمی ا- صفحه‌های ۵ و ۶)

-۱۵۵

(مهندسی مهندسی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دلیل اصلی استفاده از ایزوتوپ ^{99}Tc در تصویربرداری غدهتیروئید، تشابه اندازه یون حاوی آن با یون یدید (I^-) است.

گزینه «۳»: اورانیم شناخته شده‌ترین فلز پرتوزا است نه تکنسیم.

شیمی (۱)

-۱۵۱

(موسی فیاط علیمحمدی)

طبق متن کتاب درسی هر ۳ مورد صحیح است.

(شیمی ا- صفحه‌های ۲ و ۳)

-۱۵۲

(فامد پویان نظر)

روندهای پیدایش ستاره‌ها، کهکشان‌ها و عناصر به صورت زیر می‌باشد:

مهبانگ (انججار بزرگ) $\leftarrow$ پیدید آمدن ذره‌های زیراتومی مانند الکترون،نوترون و پروتون $\leftarrow$ پیدایش عناصر H و Heسحابی $\leftarrow$ پیدایش ستاره‌ها و کهکشان‌ها

(شیمی ا- صفحه ۴)

-۱۵۳

(پیان پنهان هاتمی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در میان هشت عنصر فراوان سیاره زمین می‌توان هر سه نوع

عنصر فلزی، نافلزی و شبکه‌فلزی را مشاهده کرد.

گزینه «۲»: با توجه به شکل و توضیحات صفحه ۳ کتاب درسی در دو سیاره

مشتری و زمین، عنصرهای اکسیژن و گوگرد جزو هشت عنصر فراوان و

مشترک هستند.

گزینه «۴»: در روند تشکیل عناصر ابتدا هیدروژن، بعد هلیم و سپس

عنصرهای سیک مانند لیتیم، کربن و ... و در پایان عنصرهای سنگین‌تر مانند

آهن، طلا و ... تشکیل می‌شوند.

(شیمی ا- صفحه‌های ۲ تا ۴)

(سیر، فیم هاشمی، هکری)

-۱۵۸

هر چه فاصله دو لایه‌ای که الکترون طی می‌کند بیشتر باشد، انرژی نور نشر شده بیشتر و طول موج آن کمتر است. فاصله طی شده از لایه ۵ به لایه ۳ کمتر از فاصله طی شده از لایه ۴ به لایه ۲ است، بنابراین انرژی کمتر و طول موج بالاتری ضمن بازگشت الکترون دیده می‌شود. بازگشت الکترون از لایه‌های بالاتر به لایه دوم سبب نشر نور مرئی می‌شود.

(شیمی ا- صفحه‌های ۷ تا ۱۲)

(سیر، فیم هاشمی، هکری)

-۱۵۹

پس از عبور نور نشر یافته از یک ترکیب فلزدار از درون یک منشور، تعداد رنگ و طول موج خطوط طیفی حاصل، به شناخت کاتیون‌ها کمک می‌کند. ترکیبات مس شعله را به رنگ سبز درمی‌آورند که نسبت به رنگ زرد شعله فلز سدیم دارای طول موج کمتر و انرژی بیشتری است.

(شیمی ا- صفحه‌های ۱۷ و ۱۹ تا ۲۳)

(فامر رواز)

-۱۶۰

در طیف نشری خطی اتم هیدروژن با افزایش سطح انرژی، فاصله خطوط رنگی ایجاد شده کاهش می‌یابد. در طیف نشری خطی اتم هیدروژن، میزان انحراف پرتو پس از عبور از منشور، با طول موج آن رابطه عکس دارد و در این طیف هر چه فاصله لایه‌ها با لایه شماره دو بیشتر شود، انرژی نور رنگی نشر شده بیشتر و طول موج آن کمتر می‌شود.

(شیمی ا- صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

گزینه «۴»: از ۱۱۸ عنصر شناخته شده، ۲۶ عنصر ساختگی هستند. تکنسیم

نخستین آن‌ها است و بعد از آن ۲۵ عنصر دیگر توسط بشر ساخته شده است.

(شیمی ا- صفحه‌های ۷ تا ۱۲)

(فامر پویان‌نظر)

-۱۵۶

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تفاوت شمار عنصرهای دوره‌های دوم و چهارم جدول تناوبی، برابر با ده عنصر می‌باشد.

گزینه «۲»: دوره سوم جدول تناوبی با عنصر سدیم ($_{11}\text{Na}$) شروع شده و به عنصر آرگون ($_{18}\text{Ar}$) ختم می‌شود.

گزینه «۴»: عنصر فسفر در دوره سوم و عنصر آهن در دوره چهارم جدول تناوبی قرار دارد.

(شیمی ا- صفحه‌های ۹ تا ۱۳)

(ممدر عظیمیان‌زواره)

-۱۵۷

با توجه به آن که هر مولکول H_2O در مجموع شامل ۳ اتم می‌باشد:

$$\begin{aligned} ? \text{ atom Al} &= \lambda / 1 \text{ g Al} \times \frac{1 \text{ mol Al}}{27 \text{ g Al}} \times \frac{\text{N}_A \text{ atom Al}}{1 \text{ mol Al}} \\ &= \circ / 3 \text{ N}_A \text{ atom Al} \end{aligned}$$

$$? \text{ g H}_2\text{O} = \circ / 3 \text{ N}_A \text{ atom} \times \frac{1 \text{ mol H}_2\text{O}}{1 \text{ atom}}$$

$$\times \frac{1 \text{ mol H}_2\text{O}}{\text{N}_A \text{ mol}} \times \frac{18 \text{ g H}_2\text{O}}{1 \text{ mol H}_2\text{O}} = 1 / \lambda \text{ g H}_2\text{O}$$

(شیمی ا- صفحه‌های ۱۹ تا ۲۳)

-۱۶۶ (سیدریم هاشمی-کهردی)
عنصر A، فلز قلایابی است و بیشترین تمایل را برای از دست دادن الکترون دارد، در حالی که عنصر D هالوژن بوده و بیشترین تمایل را برای به دست آوردن الکترون دارد. عنصر B فلز واسطه بوده و همانند A با هالوژن‌ها ضمن ایجاد پیوند یونی، ایجاد ترکیب یونی می‌کند. عنصر C از گروه ۱۴، ژرمانیم و یک شبه‌فلز است و دارای رسانایی الکتریکی کم بوده و شکننده است. رفتار شمیایی شبه‌فلزها همانند نافلزها و خواص فیزیکی آن‌ها بیشتر به فلزها شبیه می‌باشد.

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۶ تا ۹)

-۱۶۷ (محمد غلاج نژاد)
عنصرهای سیلیسیم و ژرمانیم شبه‌فلز هستند و همانند نافلزها همانند کربن، در واکنش با دیگر اتم‌ها الکترون به اشتراک می‌گذارند.
(شیمی ۳ - صفحه‌های ۶ تا ۹)

-۱۶۸ (مسعود روستایی)
طبق شکل‌های ارائه شده و متن‌های آن‌ها در صفحه‌های ۷ و ۸ کتاب درسی سرب جامدی چکش‌خوار و ژرمانیم جامدی شکننده است و کلر گازی زرد رنگ و منیزیم نیز براق و درخشان است.
(شیمی ۳ - صفحه‌های ۵ تا ۹)

-۱۶۹ (محمد عظیمیان زواره)
بررسی عبارت‌ها:
الف) نادرست - عنصرهای جدول دوره‌ای را براساس رفتار آن‌ها می‌توان در سه دسته فلز، نافلز و شبه‌فلز جای داد.
ب) درست - این عنصر شبه‌فلزی از گروه ۱۴ جدول دوره‌ای است و در واکنش با دیگر اتم‌ها الکtron به اشتراک می‌گذارد و در اثر ضربه خرد می‌شود.
پ) درست - در هر گروه از جدول دوره‌ای با افزایش عدد اتمی، مجموع ۱۱ الکترون‌های لایه ظرفیت اتم‌ها افزایش و خصلت فلزی آن‌ها افزایش می‌یابد.

ت) درست - در گروه ۱۴ عناصر شبه‌فلزی شامل ${}^{14}\text{Si}$ و ${}^{32}\text{Ge}$ بوده و تنها عنصر نافلزی این گروه ${}^{14}\text{C}$ می‌باشد.
(شیمی ۳ - صفحه‌های ۶ تا ۹)

-۱۷۰ (علی مؤیدی)
سه عنصر یاد شده، نافلزهایی از دسته p و دوره سوم جدول تناوبی هستند، پس دارای سه لایه و پنج زیرلایه (${}^{3s}, {}^{3p}, {}^{3s}, {}^{2p}, {}^{2s}$) می‌باشند. همه نافلزها تمايل دارند در واکنش با دیگر اتم‌ها الکترون به اشتراک گذاشته یا جذب کنند. سطح این عناصرها (در حالت جامد) درخشان نبوده و کدر است. در دما و فشار اتاق، دو عنصر فسفر و گوگرد جامد و کلر گازی شکل است. گاز کلر زرد مایل به سبز و گوگرد زرد و فسفر می‌تواند سفید رنگ باشد.
(شیمی ۳ - صفحه‌های ۶ تا ۹)

-۱۶۱ (علی مؤیدی)
انسان‌های بیشین تنها از برخی مواد طبیعی مانند پوست، پشم، خاک، سنگ و چوب استفاده می‌کردند اما به تدریج توانستند موادی مانند سفال را تولید و برخی فلزها را نیز استخراج کنند.

(شیمی ۲ - صفحه ۲)

-۱۶۲ (موسی فیاط علی‌محمدی)
عبارت‌های (الف)، (ب) و (پ) درست هستند.
بررسی عبارت (ت):
همه مواد استفاده شده در ساخت دوچرخه از کره زمین به دست می‌آیند.
(شیمی ۳ - صفحه‌های ۲ تا ۱۴)

-۱۶۳ (میلاد کرمی)
با گسترش دانش تجربی به رابطه میان خواص مواد با عنصرهای سازنده آن‌ها پی بردہ شد.
(شیمی ۳ - صفحه‌های ۲ تا ۱۴)

-۱۶۴ (محمد غلاج نژاد)
بررسی گزینه‌های نادرست:
مجموع میزان تولید یا مصرف نسبی فلزها و سوخت‌های فسیلی در سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۲۰ از مواد معدنی کمتر است و مقایسه برآورد میزان تولید یا مصرف نسبی مواد در سال ۲۰۳۰ به صورت «مواد معدنی < سوخت‌های فسیلی < فلزها» است. پراکندگی منابع شمیایی در جهان، باعث پیدایش تجارت جهانی شده است.
(شیمی ۳ - صفحه‌های ۴ و ۵)

-۱۶۵ (رسول عابرینی زواره)
شکننده بودن، رسانایی الکتریکی کم و به اشتراک گذاشتن الکترون در واکنش با دیگر اتم‌ها از ویژگی‌های شبه‌فلزات است. در گروه ۱۴ جدول تناوبی عناصر سیلیسیم و ژرمانیم شبه‌فلزند. این دو عنصر در دوره‌های سوم و چهارم این جدول قرار دارند.

نافلز →	C	کربن
دوره دوم	Si	سیلیسیم
دوره سوم	Ge	ژرمانیم
دوره چهارم	Sn	قلع
دوره پنجم	Pb	فلز
دوره ششم		سرب

(شیمی ۲ - صفحه ۷)

$$=\frac{147y + (148(70-y)) + (149 \times 30)}{100} \Rightarrow x = \% 10, \quad y = \% 60$$

$$\frac{x}{y} = \frac{10}{60} = \frac{1}{6}$$

(شیمی ا- صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

(رسول عابدینی زواره)

-۱۷۴

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در جدول دوره‌ای امروزی عنصرها براساس افزایش عدد اتمی سازماندهی شده‌اند، به طوری که جدول دوره‌ای عنصرها از عنصر هیدروژن با عدد اتمی ۱ آغاز می‌شود.

گزینه «۲»: با پیمایش هر دوره از چپ به راست، خواص عنصرها به طور مشابه تکرار می‌شود، از این‌رو به جدول طبقه‌بندی عناصر، جدول تناوبی می‌گویند.

گزینه «۳»:

$$E = mc^2 \Rightarrow E = (5 \times 10^{-3}) \text{ kg} \times (3 \times 10^8 \text{ m.s}^{-1})^2$$

$$\Rightarrow E = 4 / 5 \times 10^{11} \text{ kJ}$$

گزینه «۴»: جدول دوره‌ای شامل ۷ دوره و ۱۸ گروه است.

(شیمی ا- صفحه‌های ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۶)

(ممدر فلاح نژاد)

-۱۷۵

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عنصرهایی با اعداد اتمی ۱۳ و ۳۱ با عنصر E هم گروه هستند.

گزینه «۳»: اختلاف عدد اتمی عنصر E با عنصر D برابر با ۲۷ است.

گزینه «۴»: بار الکتریکی آنیون پایدار عنصر A مشابه عنصر B است اما رفتار

شیمیایی آن مشابه عنصر E نمی‌باشد.

(شیمی ا- صفحه‌های ۹ تا ۱۳)

(مسعود روستایی)

-۱۷۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هیدروژن فراوان ترین عنصر سیاره مشتری است.

گزینه «۲»: از ایزوتوپ U²³⁵ به عنوان سوخت در راکتورهای اتمی استفاده می‌شود.

گزینه «۴»: عنصر Mg دارای ۳ ایزوتوپ با عده‌های جرمی ۲۴، ۲۵ و ۲۶ است که پایدارترین آن‌ها، فراوان ترین و سبک‌ترین آن‌ها (Mg²⁴) می‌باشد.

(شیمی ا- صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

(ممدر فلاح نژاد)

-۱۷۲

بررسی عبارت‌ها:

الف) H³ رادیوایزوتوپ طبیعی عنصر هیدروژن است.ب) در میان ایزوتوپ‌های ساختگی عنصر هیدروژن، ایزوتوپ‌های H⁵ وH⁷ به ترتیب بیشترین و کمترین پایداری را دارند.

پ) هسته H² هسته پایدار است و فراوانی آن در طبیعت کمتر از یک درصد است.

(شیمی ا- صفحه ۶)

-۱۷۳

(امین نوروزی)

$$x^{148} \text{ A} \quad \text{فراوانی: } y^{147} \text{ A}$$

$$y + x + 30 = 100 \Rightarrow y + x = 70 \Rightarrow x = 70 - y$$

$$147 / 7 = \frac{(147y) + (148x) + (149 \times 30)}{100}$$

(موسی فیاط علی‌محمدی)

-۱۷۸

فاصله بین خطوط رنگی ایجاد شده در ناحیه پر انرژی با طول موج کوتاه‌تر در

طیف نشری خطی عناصر H و Li کم‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: انرژی نیز همانند ماده در نگاه میکروسکوپی، گسسته اما در نگاه

ماکروسکوپی، پیوسته است.

گزینه «۲»: طول موج پرتو فروسرخ بلندتر از پرتوهای فرابنفش است.

گزینه «۳»: دمای قسمت سرخ رنگ باید کم‌تر از قسمت زرد رنگ شعله

باشد.

(شیمی ا- صفحه‌های ۱۹ تا ۲۵)

(بیژن باخیان‌زاده)

-۱۷۹

در شکل (۲) مقدار ۶۸۰ نانومتر ۲ برابر طول موج است، یعنی طول موج

برابر با ۳۴۰ nm است؛ بنابراین می‌تواند مربوط به انتقال الکترون به تراز

n = ۱ باشد که در مقایسه با شکل (۱) به وضعیت پایدارتری برسد.

(شیمی ا- صفحه‌های ۲۴ تا ۲۷)

(محمد عظیمیان‌زواره)

-۱۸۰

شمار خطوط رنگی در طیف نشری خطی اتم‌های لیتیم در محدوده مرئی

همانند هیدروژن برابر با ۴ می‌باشد و رنگ آبی در طیف نشری خطی اتم‌های

هیدروژن مربوط به بازگشت الکترون از لایه ۵ به لایه ۲ n = ۵ می‌باشد.

(شیمی ا- صفحه‌های ۲۳ تا ۲۷)

(اساسان اسماعیل‌پور)

? SO_4^{2-} مولکول $\frac{1 \text{ mol SO}_4^{2-}}{96 \text{ g SO}_4^{2-}}$

$$\times \frac{6 / 0.2 \times 10^{23} \text{ مولکول SO}_4^{2-}}{1 \text{ mol SO}_4^{2-}} = \frac{3 / 5 \times 6 / 0.2 \times 10^{23}}{1 \text{ mol SO}_4^{2-}}$$

$$\text{? (N, O)} = 27 \text{ g N}_x \text{O}_x \times \frac{1 \text{ mol N}_x \text{O}_x}{(28 + 16x) \text{ g N}_x \text{O}_x}$$

$$\times \frac{6 / 0.2 \times 10^{23} \text{ مولکول N}_x \text{O}_x}{1 \text{ mol N}_x \text{O}_x} \times \frac{(2+x) \text{ (N, O)}}{1 \text{ مولکول N}_x \text{O}_x}$$

$$= \frac{27 \times 6 / 0.2 \times 10^{23} \times (2+x)}{28 + 16x} \text{ (N, O)}$$

$$\text{SO}_4^{2-} = \text{تعداد اتم‌های O} \times 2$$

$$\Rightarrow \frac{3 / 5 \times (28 + 16x)}{27 \times (2+x)} = 2 \Rightarrow x = 5$$

(شیمی ا- صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹)

(مسعود روستایی)

-۱۷۷

بررسی عبارت‌ها:

(الف) نادرست - نور بنفش بیشترین انحراف را دارد.

(ب) درست

(پ) نادرست - رنگ شعله فلز سدیم و ترکیبات آن زرد رنگ است.

(ت) نادرست - طیف نشری خطی لیتیم دارای ۴ نوار رنگی در بخش مرئی

است که شامل آبی کم‌رنگ (۴۶۰ nm)، آبی پر رنگ (۴۹۵ nm)، زرد

(۶۱۰ nm) و قرمز (۶۷۰ nm) است.

با توجه به توضیحات داده شده، فقط عبارت «ب» درست است، پس گزینه

«۴» صحیح است.

(شیمی ا- صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)